

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická Fakulta

Katedra účetnictví a financí

Bakalářská práce

Analýza zásob z účetního hlediska

Vypracovala: Tereza Fořtová

Vedoucí práce: Ing. Jaroslav Svoboda, Ph.D.

České Budějovice 2023

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta
Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Tereza FOŘTOVÁ
Osobní číslo: E20218
Studijní program: B0411A050005 Finance a účetnictví
Téma práce: Analýza zásob z účetního hlediska
Zadávací katedra: Katedra účetnictví a financí

Zásady pro vypracování

Cíl práce:

Cílem práce je v teoretické části analyzovat možné způsoby účtování a oceňování zásob, jejich dopad do výsledku hospodaření a účetní závěrky. V praktické části aplikovat uvedená teoretická východiska u vybraného podnikatelského subjektu.

Rámcová osnova:

1. Vymezení zásob a jejich klasifikace.
2. Metody oceňování zásob.
3. Způsoby účtování zásob.
4. Zobrazení zásob v účetní závěrce.
5. Charakteristika vybraného podnikatelského subjektu.
6. Aplikace uvedených teorií v rámci konkrétního podnikatelského subjektu.
7. Analýza výsledků, návrhy, opatření.

Rozsah pracovní zprávy: 40 – 50 stran

Rozsah grafických prací:

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam doporučené literatury:

1. Fibírová, J., Šoljaková, L., Wagner, J., & Petera, P. (2020). *Manažerské účetnictví: nástroje a metody* (3. upr. vyd.). Praha: Wolters Kluwer.
2. Louša, F. (2012). *Zásoby: komplexní průvodce účtováním a oceňováním* (4. akt.vyd.). Praha: Grada Publishing.
3. Louša, F. (2018). *Vnitropodnikové směrnice o účetnictví*. Praha: Grada.
4. Ryneš, P. (2022). *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2022* (22. akt. vyd.). Olomouc: Anag.

České účetní standardy pro podnikatele.

Vyhláška č. 500/2000 Sb., ve znění novel.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění novel.

Odborná periodika: Daně a účetnictví; Ekonom; Finance a úvěr; Finanční, daňový a účetní bulletin; Účetnictví; Účetnictví v praxi; aj.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jaroslav Svoboda, Ph.D.
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: 17. ledna 2022
Termín odevzdání bakalářské práce: 14. dubna 2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

1. Úvod
2. Účel práce
3. Předmět práce
4. Metodika práce
5. Výsledky práce
6. Závěr
7. Seznam literatury
8. Přílohy

9. Závěrečné shrnutí
10. Závěrečné hodnocení
11. Závěrečné doporučení
12. Závěrečné doporučení

13. Závěrečné doporučení
14. Závěrečné doporučení
15. Závěrečné doporučení
16. Závěrečné doporučení
17. Závěrečné doporučení
18. Závěrečné doporučení

19. Závěrečné doporučení
20. Závěrečné doporučení
21. Závěrečné doporučení
22. Závěrečné doporučení

23. Závěrečné doporučení
24. Závěrečné doporučení
25. Závěrečné doporučení
26. Závěrečné doporučení

27. Závěrečné doporučení
28. Závěrečné doporučení
29. Závěrečné doporučení
30. Závěrečné doporučení

V Českých Budějovicích dne 17. ledna 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne

Datum

Podpis studenta

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala mému vedoucímu bakalářské práce panu Ing. Jaroslavu Svobodovi, Ph.D. za ochotu, odborné vedení a poskytnutí cenných rad, které přispěly k tvorbě a ucelení bakalářské práce. Poděkování náleží také pověřeným pracovníkům ze společnosti XYZ s.r.o. za spolupráci a poskytnutí veškerých podkladů na základě kterých mohlo dojít k vypracování této práce.

Obsah

1	Úvod.....	4
2	Vymezení zásob a jejich klasifikace	6
2.1	Klasifikace zásob	6
2.1.1	Materiál.....	6
2.1.2	Nedokončená výroba a polotovary	7
2.1.3	Výrobky	7
2.1.4	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny.....	7
2.1.5	Zboží	7
2.1.6	Poskytnuté zálohy na pořízení zásob	8
2.2	Zvláštnosti u klasifikace zásob.....	8
2.2.1	Digitální měny	8
3	Metody pořízení a oceňování zásob.....	10
3.1	Metody pořízení a oceňování zásob při pořízení	10
3.1.1	Nakupované zásoby – Oceňování pořizovací cenou	10
3.1.2	Zásoby vytvořené vlastní činností – Vlastní náklady	10
3.1.3	Reprodukční pořizovací cena.....	11
3.1.4	Slevy na nakoupené zásoby	11
3.2	Oceňování zásob při vyskladnění.....	11
3.2.1	LIFO.....	12
3.2.2	FIFO.....	12
3.2.3	Vážený aritmetický průměr	12
3.2.4	Předem stanovená pevná cena	13
4	Způsoby účtování zásob.....	15
4.1	Způsob A evidence zásob.....	15
4.2	Způsob B evidence zásob.....	15
4.3	Účtování digitálních měn	16

4.4	Účetní případy na konci účetního období	16
4.4.1	Nevyfakturované dodávky	17
4.4.2	Zásoby na cestě	17
4.5	Inventarizace – manko, přebytek a škody	18
4.5.1	Manko	18
4.5.2	Přebytek	19
4.5.3	Škody	19
4.6	Opravné položky k zásobám	20
5	Zobrazení zásob v účetní závěrce	21
5.1	Rozvaha	21
5.2	Výkaz zisku a ztráty	23
5.3	Přehled o peněžních tocích (Cash flow)	23
5.3.1	Peněžní toky z investiční činnosti	24
5.3.2	Peněžní toky z finanční činnosti	24
5.3.3	Peněžní toky z provozní činnosti	24
6	Metodika	25
7	Analýza zásob ve vybraném podniku	27
7.1	Představení podniku a zaměření činnosti podniku	27
7.2	Organizační struktura podniku	28
8	Vymezení zásob ve společnosti	30
9	Oceňování zásob ve společnosti	34
9.1	Metody oceňování zásob při pořízení	34
9.2	Metody oceňování zásob při vyskladnění	35
9.2.1	Vážený aritmetický průměr proměnlivý (klouzavý)	36
9.2.2	FIFO	38
9.2.3	Vážený aritmetický průměr periodický	40
9.2.4	Porovnání metod oceňování zásob při vyskladnění	42

9.3	Slevy na nakoupené zásoby	44
10	Způsoby účtování zásob.....	45
10.1	Způsob účtování zásob dle organizační struktury	45
10.2	Způsob účtování A	46
10.3	Inventarizace zásob	47
10.4	Opravné položky k zásobám	49
11	Analýza výsledků, diskuse.....	51
12	Závěr	57
I.	Summary and keywords.....	59
II.	Seznam použitých zdrojů.....	60
	Zákony a právní předpisy	60
	Seznam použité literatury	60
	Internetové zdroje	61
III.	Seznam obrázků, tabulek a grafů.....	61
	Seznam obrázků.....	61
	Seznam tabulek.....	61
	Seznam grafů	62
IV.	Seznam příloh	62
V.	Seznam použitých zkratk	63
VII.	Přílohy.....	64

1 Úvod

Tématem mé bakalářské práce je Analýza zásob z účetního hlediska. Zásoby představují významnou a důležitou část oběžného majetku účetní jednotky, mohou tvořit podstatnou součást jejího hospodaření. Zajišťují provoz podniku a výrobu nebo mohou být určeny k prodeji.

Zásoby jsou součástí oběžného majetku jak u velkých podniků, tak i u menších firem. Velikost podílu celkové hodnoty zásob na aktivech účetní jednotky závisí na jejím druhu činnosti. Zároveň představují velkou část oběžného majetku u výrobních a obchodních podniků. U podniků, jejichž podnikatelskou činností je poskytování služeb, představují zásoby podstatně menší část oběžného majetku.

Na výsledek hospodaření může mít vliv zvolená metoda oceňování zásob při pořízení i vyskladnění. V důsledku zvolené metody může dojít ke zkreslování výsledku hospodaření, k jeho snížení či zvýšení, proto je důležité, aby podnik využíval metodu, která je pro daný podnik vhodná, tedy takovou, která je v souladu s charakterem předmětu činnosti účetní jednotky a která odpovídá také jeho strategii. V případě, že podnik využívá nevhodnou metodu ocenění, pak může dojít k nadhodnocení či podhodnocení majetku společnosti. Analýza podnikem využívané metody oceňování při vyskladnění je zásadní součástí praktické části této bakalářské práce. Dojde k porovnání metody, kterou podnik využívá s metodami, které by podnik mohl využívat tak, aby došlo ke zhodnocení, zda je podnikem využívaná metoda pro podnik vhodná. K porovnání využívané metody a možných metod, které by podnik mohl využívat dojde za období roku 2021 a 2022.

Informace, které jsou zpracovány v účetních výkazech zobrazují údaje o hospodaření podniku. Účetní výkazy jsou z hlediska zásob zdrojem interním, tedy zdrojem pro vedení společnosti a manažery při dalším rozhodování o stanovení výše zásob pro další období, jejich struktury, výpočtu ukazatelů aktivity, a to například doby a rychlosti obrátu zásob i pro rozhodování o jejich případném financování. Jsou ale i zdrojem externím, díky kterým mohou dodavatelé posoudit platební schopnost podniku, zda jim podnik řádně a včas za dodávky zásob zaplatí. Představují zdroj také pro investory, jejichž investice mohou být použity právě pro financování zásob podniku.

Česká legislativa dává účetní jednotce volnost při výběru způsobu účtování a výběru metody oceňování při pořízení i vyskladnění. Účetní jednotky by měly věnovat dostatečnou pozornost oceňování, účtování i vykazování zásob tak, aby došlo k věrnému a poctivému zobrazení skutečností, přesněji hodnoty zásob v účetnictví a nedošlo k ovlivnění výsledku hospodaření za účetní období.

2 Vymezení zásob a jejich klasifikace

Zásoby jsou vymezeny včetně jejich náplně § 9 vyhlášky č. 500/2002 Sb., kde jsou vymezeny jako jednotlivé složky, a to na materiál, nedokončenou výrobu a polotovary, výrobky, mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny, zboží a poskytnuté zálohy na zásoby. Zákonem o účetnictví 563/1991 Sb., a to především § 25, vyhláškou § 49 a českými účetními standardy č. 015 jsou zásoby vymezeny z hlediska účtování, oceňování. Vyhláška upravuje také analytické účty a podrozvahové účty. Inventarizace zásob je upravena zákonem o účetnictví § 29, 30. Opravné položky jsou vymezeny českými účetními standardy pro podnikatele č. 005. (Louša, 2012) & (Ryneš, 2022) V následujících kapitolách je využita směrná účtová osnova dle vyhlášky č. 500/2002 Sb.

2.1 Klasifikace zásob

2.1.1 Materiál

Do materiálu se řadí předměty, které jsou určeny k jednorázové spotřebě ve výrobní či nevýrobní činnosti.

- Suroviny, které jsou podstatou výrobku. V průběhu výrobního procesu přechází zcela nebo zčásti do výrobku, např. u výroby skříně je za surovinu považováno dřevo,
 - pomocné látky, které při výrobním procesu přechází do výrobku, ale nejsou jeho podstatou, např. laky, antikoroziční nástřiky,
 - látky, které jsou nezbytné k provozu účetní jednotky, např. paliva, čisticí prostředky,
 - náhradní díly a náhradní díly k výměně komponenty,
 - obaly a obalové materiály, které nejsou dlouhodobým majetkem či zbožím, např. tašky, dárkové tašky, krabice, boxy,
 - další movité věci, jejichž doba použitelnosti je kratší nebo rovna jednomu roku, a to bez ohledu na výši ocenění,
 - Hmotné movité věci a soubory, které mají dobu použitelnosti delší než jeden rok a nejsou vykázány v předešlé položce. Účetní jednotka o nich účtuje jako o zásobách a jsou považované za drobný hmotný majetek,
 - pokusná zvířata, která jsou řazena do materiálu od roku 2008.
- (Vyhláška č. 500/2002 Sb., § 9) & (Louša, 2012)

2.1.2 Nedokončená výroba a polotovary

Nedokončená výroba jsou produkty, které byly součástí výroby, mohly již projít jedním nebo několika stupni. Díky tomuto procesu již nejsou materiálem, ale nepovažují se ani za dokončený výrobek. Mezi ně náleží také nehmotné výstupy, a to v případě, že z jednoho účetního období přechází do druhého výše nákladů na zakázku. Ke vzniku nehmotných výstupů může dojít např. u vývoje softwaru. Ke vzniku nedokončené výroby dochází prakticky ve všech odvětvích. (Vyhláška č. 500/2002 Sb., § 9) & (Louša, 2012)

Polotovary jsou produkty, které jsou odděleně evidovány. Jedná se o produkty, které dosud neprošly všemi výrobními stupni a budou dokončeny v dalším výrobním procesu účetní jednotky. Polotovary je možné prodávat.

(Vyhláška č. 500/2002 Sb., § 9) & (Louša, 2012)

2.1.3 Výrobky

Mezi výrobky náleží věci, které vznikly vlastní činností a jsou určeny ke spotřebě nebo k prodeji uvnitř účetní jednotky. (Vyhláška č. 500/2002 Sb., § 9) & (Louša, 2012)

2.1.4 Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny

Tato skupina obsahuje mladá chovná zvířata, zvířata ve výkrmu nebo jatečná zvířata „(dle § 3 odst. 1 písm. d) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 2 písm. a) a b) vyhlášky č. 375/2003 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, a o veterinárních požadavcích na živočišné produkty, ve znění pozdějších předpisů)“, ryby, včelstva a dále např. zvířata, která jsou určena k výrobě kožešin, hejna kachen, krůt, perliček, slepic, hus určených na výkrm a další. Je na účetní jednotce, aby rozhodla, která zvířata do zásob zařadí a která zařadí do dlouhodobého hmotného majetku do „Dospělá zvířata a jejich skupiny“. Zvířata se mohou také zařadit do materiálu nebo zboží, opět záleží na jejich využití a rozhodnutí účetní jednotky. (Vyhláška č. 500/2002 Sb., § 9) & (Louša, 2012)

2.1.5 Zboží

Jedná se o majetek, který je určen k dalšímu prodeji.

- Mezi zboží náleží movité věci a zvířata, s kterými účetní jednotka obchoduje,

- zvířata z vlastního chovu, která jsou dospělá a jsou určena k prodeji, do zboží nejsou řazena jatečná zvířata,
- výrobky vlastní výroby, mezi které náleží výrobky aktivované a předané do vlastních prodejen,
- nemovitě věci, které účetní jednotka nakupuje a prodává, nepoužívá je, neprovádí jejich technické zhodnocení a neposkytuje jejich pronájem. U účetní jednotky je předmětem činnosti nákup a prodej nemovitých věcí. Jedná se např. o stavby včetně pozemků, které jsou nakoupeny realitními kanceláři a následně určeny k prodeji.

(Vyhláška č. 500/2002 Sb., § 9) & (Louša, 2012)

2.1.6 Poskytnuté zálohy na pořízení zásob

Součástí poskytnutých záloh na zásoby jsou krátkodobé pohledávky a dlouhodobé pohledávky, a to z titulu poskytnutých záloh a také závdavků na pořízení zásob. Vykazovány jsou v účetní závěrce a to odděleně. (Vyhláška č. 500/2002 Sb., § 9) & (Ryneš, 2022)

2.2 Zvláštnosti u klasifikace zásob

Součástí zásob jsou také hmotné předměty, které si účetní jednotka zvolila na základě své kompetence a jejichž doba použitelnosti je delší než 1 rok a cena nižší než finanční limit, který byl stanoven. Účetní jednotka si může zvolit, zda bude účtovat o jeho pořízení pomocí účtu 022 – *Hmotné movité věci a jejich soubory* nebo prostřednictvím účtu zásob. Účetní jednotka může využít na základě svého rozhodnutí také kombinaci těchto postupů. V zásobách lze vykazovat také nákup vzrostlého lesa, pokud je tento les určený k pokácení a dřevo bude použito k prodeji. (Ryneš, 2022) & (Vyhláška č. 500/2002 Sb.)

2.2.1 Digitální měny

Digitální měny jsou součástí zásob jako zásoby „svého druhu“. Jedná se o digitální měny, které jsou digitálním nositelem hodnoty. Je to elektronicky vytvořené a uložené nehmotné aktivum. Důvod nákupu a držby se může u různých uživatelů lišit. (Ryneš, 2022)

Mezi důvody pořízení a držení digitální měny řadíme zejména: „*investice ze spekulativních důvodů, prostředek směny (prostředek úhrady od zákazníků), směnárenská činnost (nákup a prodej digitální měny jiným uživatelům), těžba digitálních měn.*“ (Ryneš, 2022)

Digitální měny nejsou v účetnictví považovány za bezhotovostní peněžní prostředky či elektronické peníze z hlediska ČNB dle zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku. Při nákupu za české koruny nejsou splněny podmínky směnářského obchodu, zároveň nejsou u digitální měny znaky investičního nástroje, nejedná se o cenný papír ani finanční derivát. (Ryneš, 2022)

3 Metody pořízení a oceňování zásob

3.1 Metody pořízení a oceňování zásob při pořízení

Při pořízení zásob lze zásoby ocenit několika způsoby, v následujících kapitolách jsou upraveny možné způsoby ocenění.

3.1.1 Nakupované zásoby – Oceňování pořizovací cenou

Dle zákona o účetnictví jsou nakupované zásoby oceňovány pořizovacími cenami, jedná se o cenu pořízení včetně vedlejších pořizovacích nákladů. Oceňování pořizovací cenou je upraveno dle § 49 vyhlášky č. 500/2002 Sb.. Při oceňování pořizovací cenou je nutno brát zřetel na rozsah zařazovaných výdajů, nenadhodnocuje se cena zásob a účetní jednotka by měla dbát zásady opatrnosti. (Ryneš, 2022) & (Louša, 2012)

Pořizovací cena je cena, za kterou jsou zásoby nakoupeny od dodavatele, obsahuje fakturační cenu, clo, spotřební daň a daň z přidané hodnoty u neplátců DPH, u plátců DPH daň na vstupu, kterou nelze nárokovat na odpočtu. (Ryneš, 2022)

Vedlejší pořizovací náklady jsou náklady spojené s pořízením, a to např. provize, skladovací náklady, náklady spojené s dopravou, včetně vnitropodnikového přepravného, clo a pojištění. Ocenění zásob je zvýšeno též náklady na úpravy skladového materiálu či zboží, které je považováno za náklady související s pořízením zásob dle §49 odst.2 vyhlášky č. 500/2002 Sb.. (Ryneš, 2022) & (Vyhláška č. 500/2002 Sb. §49) & (Louša, 2012)

3.1.2 Zásoby vytvořené vlastní činností – Vlastní náklady

Zásoby vytvořené vlastní činností oceňujeme vlastními náklady. Jedná se o náklady, které účetní jednotce vznikly při výrobě či odlišné fakturační činnosti. Oceňují se ve skutečné výši, nebo na základě kalkulace výroby, kterou stanoví účetní jednotka. Do vlastních nákladů se řadí náklady přímé, které byly vynaloženy na výrobu či jinou fakturační činnost, část variabilních či fixních nepřímých nákladů, které byly součástí daného výkonu a jsou součástí období výroby, ale nemusely být přímo vynaloženy na výrobu. (Ryneš, 2022)

Účetní jednotka by měla brát zřetel na princip významnosti a věrného a poctivého zobrazení majetku při volbě metody ocenění. U nedokončené výroby a polotovarů vlastní

výroby dochází k ocenění na základě povahy výrobního procesu, doby potřebné k výrobě a vybrané technologii. Účetní jednotka stanoví kalkulační vzorec včetně náplně a specifikace položek. Kalkulační vzorec stanovuje obsah a výši vlastních nákladů, které jsou použity pro ocenění zásob vytvořených vlastní činností. (Ryneš, 2022)

Tabulka 1: Základní kalkulační vzorec

1.	přímý materiál
2.	přímé mzdy
3.	ostatní přímé náklady
4.	výrobní režie
	VLASTNÍ NÁKLADY VÝROBY

Zdroj: (Ryneš, 2022)

3.1.3 Reprodukční pořizovací cena

Reprodukční pořizovací cena se použije v případě, kdy dojde k nabytí zásob bezúplatně. Za tuto cenu by bylo možné zásoby pořídit v momentě, kdy dochází k jejich účtování. Jedná se o zásoby, které byly získané bezúplatně, např. jako dar, odpad, inventarizační přebytek, zbytkové produkty, zvířata vlastního odchovu, která nebyla oceněna vlastními náklady nebo také zásoby vlastní výroby, u kterých hodnota vlastních nákladů přesahuje výši reprodukční pořizovací ceny. (Chalupa et al., 2018)

3.1.4 Slevy na nakoupené zásoby

Na nakoupené zásoby mohou být poskytnuty slevy ve formě skonta či bonusu. Tyto slevy nejsou pro účely DPH zdanitelným plněním dle pokynu D-210 vydaným Ministerstvem financí. (Louša, 2012)

Bonus je sleva, kterou poskytl dodavatel na základě odběru stanoveného množství. Období nemusí být stanoveno nebo je naopak předem stanoveno. Poskytuje se na základě obchodní politiky nebo může být poskytnutí slevy vymezeno uzavřenou smlouvou mezi dodavatelem a odběratelem. (Louša, 2012)

Skonto je sleva poskytovaná dodavatelem z určité konkrétní faktury díky její úhradě před dobou splatnosti. (Louša, 2012)

3.2 Oceňování zásob při vyskladnění

Při vyskladnění účetní jednotka vychází z průměrných cen zjištěných pro potřeby nákupu či výdeje na základě skutečných pořizovacích cen, které byly zjištěny pomocí váženého

aritmetického průměru. U nakupovaných zásob dochází k výdeji na základě již zmíněných průměrných cen a metody FIFO (First In, First Out). Účetní jednotka vybírá způsob ocenění, který odpovídá jejím požadavkům a příslušnému druhu zásob, nemůže kombinovat oceňování metodou FIFO a váženým aritmetickým průměrem v rámci jednoho analytického účtu. (Chalupa et al., 2018) & (Ryneš, 2022)

3.2.1 LIFO

Metoda LIFO (Last In First Out) je pro použití v České republice zakázána dle zákona o účetnictví. U této metody dochází k vyskladnění zboží, které bylo nakoupeno či vyrobeno naposledy. Při růstu cen nakoupeného zboží dochází k nadhodnocení nákladů na spotřebu a tím i k podhodnocení skladových zásob. Tato metoda přibližuje ceny na trhu ocenění nákladů. (Last-In First-Out (LIFO), 2023) & (Ryneš, 2022) & (Skálová & Suková, 2021)

3.2.2 FIFO

Metoda FIFO je upravena §25 odst. 4 zákonem o účetnictví. Jedná se o základní způsob oceňování zásob při výdeji. Zkratka FIFO z anglického „First In, First Out“ v češtině vyjadřuje: „první do skladu, první ze skladu“. (Chalupa et al., 2018)

Vyskladňované zásoby jsou oceňovány cenou, která byla dosažena při nákupu nejstarší skladové zásoby. Dochází k dodržení pořadí prodeje a použití zboží tak, jak bylo nakoupeno. Tato metoda usiluje o přiblížení současných cen na trhu rozvahovému ocenění. Oproti metodě LIFO dochází k lepšímu ocenění zásob v rozvaze. V případě prodeje zásob mohou být výnosy spojeny s náklady, které již nejsou aktuální. S růstem inflace dochází k růstu marže. (Chalupa et al., 2018) & (Louša, 2012) & (First-In First-Out (FIFO), 2022) & (Skálová & Suková, 2021)

3.2.3 Vážený aritmetický průměr

Metoda váženého aritmetického průměru je nejpoužívanější. K jejímu užití dochází především u evidence zásob stejného druhu na skladě. Dodávky zásob jsou evidovány v pořizovacích cenách a rozlišují se na základě doby pořízení. Cena jednotlivých položek zásob při vyskladnění je určena pomocí metody váženého aritmetického průměru. Tato metoda musí být používána alespoň jednou měsíčně. Vážený aritmetický průměr je rozlišen na proměnlivý (klouzavý) a periodický (aritmetický).

(Chalupa et al., 2018) & (Louša, 2012)

Vážený aritmetický průměr proměnlivý (klouzavý)

V případě přírůstku zásob dochází k výpočtu váženého aritmetického průměru z určité položky na skladě a nového přírůstku. Všechna vyskladnění, která následují po příjmu jsou oceňována touto cenou do momentu vyskladnění nebo nové dodávky. Pokud nakoupená zásoba nebyla skladem, pak se použije skutečná pořizovací cena této zásoby. Pokud dojde k příjmu a výdeji v rámci jednoho dne, musí být dodržen sled událostí, aby nedošlo k mínusové hodnotě u skladové položky. (Chalupa et al., 2018) & (Louša, 2012)

Vzorec pro výpočet váženého aritmetického průměru proměnlivého:

$$\frac{\text{Zásoby na skladě (Kč)} + \text{přírůstek (Kč)}}{\text{Zásoby na skladě (Ks)} + \text{poslední přírůstek (Ks)}} \quad (1)$$

Zdroj: (Chalupa et al., 2018)

Vážený aritmetický průměr periodický (aritmetický)

U periodického průměru není cena za jednotku určitého druhu zásob přepočítávána při každém nákupu, ale za určitý časový úsek. Účetní jednotka na základě svého uvážení stanoví časový úsek pro přepočet ceny, minimálně však jednou za měsíc. Nejvýhodnější je většinou stanovit termín ke konci měsíce. (Chalupa et al., 2018) & (Louša, 2012)

Vzorec pro výpočet váženého aritmetického průměru periodického:

$$\frac{\text{Zásoby na skladě na poč. období (Kč)} + \text{přírůstek za období (Kč)}}{\text{Zásoby na skladě na počátku období (Ks)} + \text{přírůstek za období (Ks)}} \quad (2)$$

Zdroj: (Chalupa et al., 2018)

3.2.4 Předem stanovená pevná cena

Způsob stanovení pevné ceny není žádným předpisem upraven, proto by stanovení pevné ceny mělo respektovat zásadu věrného a poctivého zobrazení skutečností. Pevnou cenu stanoví účetní jednotka zpravidla na začátku účetního období. Způsob určení pevné ceny je v kompetenci účetní jednotky, ale měl by být určen vnitřními předpisy účetní jednotky, a to nejlépe včetně určení případných změn pevné ceny v průběhu roku. (Líbal, 2018)

Pro každou položku zásob je stanovena odpovídající pevná cena, která se používá po celé účetní období, ale také se může v průběhu roku měnit. Pevná cena by se měla co nejvíce blížit svojí hodnotou ceně pořizovací. Stanovená výše pevné ceny se obvykle odvíjí od cen jednotlivých skladových položek za předchozí účetní období. (Líbal, 2018)

V důsledku použití pevné skladové ceny mohou vznikat oceňovací odchylky. Jedná se o rozdíl mezi stanovenou pevnou cenou a skutečnou pořizovací cenou zásob. Výpočet příslušné výše oceňovacích rozdílů ke spotřebovaným zásobám by měl být proveden minimálně jednou za měsíc. Oceňovací odchylky jsou zaúčtovány jako úbytek na zvláštní analytický účet oproti příslušnému nákladovému účtu. Většinou je výše odchylky zanedbatelná, ale je nutné přecenění novou pevnou cenou po jakékoliv změně pevných cen. (Líbal, 2018)

Při rozpouštění oceňovacích odchylek od pevné ceny lze použít výpočet koeficientu:

$$K = \frac{\text{Počáteční stav odchylek} + \text{přírůstek odchylek}}{\text{Počáteční stav zásoby} + \text{přírůstek zásoby}} \quad (3)$$

Zdroj: (Chalupa et al., 2018)

4 Způsoby účtování zásob

Způsoby účtování zásob jsou upraveny Českými účetními standardy, které umožňují zásoby účtovat pomocí dvou způsobů. Jedná se o způsob periodický (způsob „B“) a průběžný (způsob „A“). (Ryneš, 2022)

Účetní jednotky si mohou zvolit způsob, kterým budou účtovat zásoby. Oba způsoby lze používat i bez povinnosti auditu, lze je kombinovat v rámci jednoho syntetického účtu, např. 112 – materiál na skladě může obsahovat odlišné sklady materiálu. U analytických účtů, které jsou rozlišovány podle odpovědných osob, míst uskladnění musí účetní jednotka zvolit pouze jeden ze způsobů. (Chalupa et al., 2018) & (Ryneš, 2022)

4.1 Způsob A evidence zásob

U způsobu A dochází k soustředění výdajů použitých k pořízení zásob na vhodných majetkových účtech zásob v ocenění, které je upraveno zákonem o účetnictví § 25 odst. 1 písm. c) a d). Účtová skupina 11x, 12x a 13x obsahuje příslušné majetkové účty. V okamžiku faktické spotřeby (realizace) zásob, pohybu následkem dokončení či prodeje se zásoby účtují do provozních nákladů, nebo se zaúčtují snížením nákladů pomocí účtu 58 – Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace. K zaúčtování může dojít v případě spotřeby dle výdejek, snížením stavu zásob nedokončené výroby, změnou stavu zásob vlastní výroby, prodejem výrobků, mladých zvířat a další. (Chalupa et al., 2018) & (Ryneš, 2022)

Evidence zásob způsobem A zobrazuje aktuální bázi, což umožňuje zjištění stavu zásob na skladě a jejich aktuální hodnoty kdykoliv v průběhu účetního období. K porovnání skutečného a účetního stavu zásob musí docházet alespoň jednou za účetní období, a to k okamžiku, kdy dochází k sestavení účetní závěrky. (Chalupa et al., 2018) & (Ryneš, 2022)

4.2 Způsob B evidence zásob

Veškeré výdaje související s pořízením zásob nákupem nebo vlastní výrobou se v průběhu účetního období účtují do provozních nákladů (spotřeby), na konci účetního období dojde ke zjištění stavu zásob pomocí evidence zásob a jejich zjištěný stav je zaúčtován na příslušné účty zásob. (Chalupa et al., 2018) & (Ryneš, 2022)

Na rozdíl od způsobu A jsou vynechávány skladové účty a nedochází k účtování zásob během účetního období, přesto je nutno vést na analytických účtech skladovou evidenci tak, aby byly účetní jednotky schopny prokázat stav zásob a jejich hodnotu během účetního období. (Chalupa et al., 2018) & (Ryneš, 2022)

Na začátku účetního období dojde ke zjištění počátečního stavu účtů zásob k 1.1., při uzavírání účetních knih dojde k jejich převodu do spotřeby (nákladů), dále se zaúčtuje jejich konečný stav (pomocí účtu 501 – spotřeba materiálu nebo 504 – prodané zboží) jako nový zůstatek a to k 31.12. na základě inventarizace.

(Chalupa et al., 2018) & (Ryneš, 2022)

4.3 Účtování digitálních měn

Ministerstvo financí vydalo stanovisko k vykazování, ale také k účtování digitálních měn z důvodu, že česká účetní legislativa neupravuje výslovnou konkrétní úpravu způsobu jejich účtování a vykazování. Stanovisko upravuje jejich účtování a vykazování pouze v nejbližším období. Na základě tohoto stanoviska dle § 9 vyhlášky č. 500/2002 Sb. je doporučeno pro všechny uživatele vykazovat a účtovat digitální měnu jako zásobu „svého druhu“. (Ryneš, 2022)

Nákup digitální měny je oceněn pořizovací cenou, „těžba“ se ocení pomocí vlastních nákladů výroby. U digitálních měn může dojít k dočasnému snížení hodnoty, v tomto případě se použije opravná položka. Kurzové rozdíly u digitální měny nevznikají díky tomu, že se na ní pohlíží jako na zásobu nikoliv jako na bezhotovostní měnu nebo elektronické peníze. V rozvaze se vykazuje jako zásoba, je doporučeno ji vykázat na samostatném řádku (např. „C.I.3.1 Výrobky“), vykázání digitální měny odděleně od ostatních položek zásob je v souladu s § 4 odst. 1 vyhlášky. (Ryneš, 2022)

Vykazování digitální měny jako zásoby vyžaduje povinnost inventarizace ke konci účetního období, kdy dochází k sestavení účetní závěrky. U digitální měny dochází k rychlému vývoji, proto je pravděpodobné, že bude v následujících letech účetní legislativa upřesněna a dojde v účetnictví k jejímu optimálnímu zobrazení. (Ryneš, 2022)

4.4 Účetní případy na konci účetního období

Na konci účetního období může dojít k doručení zásob do účetní jednotky bez příslušných dokladů (faktura přijatá, dodací listy a další), nebo doručení patřičných dokladů

bez dodání dodávky zásob. Na konci účetního období musí být účty pořízení nulové, proto musí být řádně podchyceny oba případy. (Chalupa et al., 2018)

4.4.1 Nevyfakturované dodávky

Stav, kdy byla odběrateli doručena dodávka materiálu nebo zboží, ale příslušné doklady nebyly účetní jednotce předány do okamžiku sestavení účetní závěrky. Zásoba byla převzata a zaúčtována obvyklým způsobem pomocí vnitřního účetního dokladu v tzv. „dohadné výši“ ve prospěch účtu 389 – Dohadné účty pasivní. „Dohadná výše“ je určena na základě ocenění dle smluvní ceny. (Chalupa et al., 2018)

Tabulka 2: Účtování nevyfakturované dodávky zásob – faktura za materiál je nižší než původní odhad

Doklad	Účetní operace	Částka (Kč)	MD	D
VÚD	Příjemka materiálu na sklad	100 000	112	111
KONEC ÚČETNÍHO OBDOBÍ				
VÚD	Materiál byl dodán na sklad („dohadná výše“)	100 000	111	389
NÁSLEDUJÍCÍ ÚČETNÍ OBDOBÍ				
FAP	Faktura za materiál z předchozího účetního období	95 000	389	321
	DPH (21 %)	19 950	343	321
VÚD	Doúčtování zůstatku „dohadné výše“	5 000	389	112

Zdroj: Vlastní zpracování dle Chalupa et al., 2018

Tabulka 3: Účtování nevyfakturované dodávky zásob – faktura za materiál je vyšší než původní odhad

Doklad	Účetní operace	Částka (Kč)	MD	D
VÚD	Příjemka materiálu na sklad	100 000	112	111
KONEC ÚČETNÍHO OBDOBÍ				
VÚD	Materiál byl dodán na sklad („dohadná výše“)	100 000	111	389
NÁSLEDUJÍCÍ ÚČETNÍ OBDOBÍ				
FAP	Faktura za materiál z předchozího účetního období (materiál 110 000 Kč)	100 000	389	321
VÚD	Doúčtování zůstatku „dohadné výše“	10 000	112	321
	DPH (21 %)	23 100	343	321

Zdroj: Vlastní zpracování dle Chalupa et al., 2018

4.4.2 Zásoby na cestě

Jedná se o druhý případ, který může na konci účetního období nastat. Materiál není účetní jednotce doručen do okamžiku uzavření účetních knih, avšak příslušné doklady (fakturu přijatou) obdržela. Materiál je v tomto případě účtován přes účet 119 – Materiál na cestě. Místo příjemky účetní jednotka použije vnitřní účetní doklad. (Chalupa et al., 2018)

Tabulka 4: Účtování zásob na cestě

Doklad	Účetní operace	Částka (Kč)	MD	D
FAP	Faktura za nákup materiálu	50 000	112	321
	DPH (21 %)	10 500	343	321
VÚD	Materiál nebyl v účetním období doručen	50 000	119	112
NÁSLEDUJÍCÍ ÚČETNÍ OBDOBÍ				
VÚD	Příjemka materiálu na sklad	50 000	112	119

Zdroj: Vlastní zpracování dle Chalupa et al., 2018

4.5 Inventarizace – manko, přebytek a škody

Cílem inventarizace je ověřit průkaznost účetnictví dle § 8 zákona o účetnictví. Dále je inventarizace upravena dle §29-30 zákona o účetnictví. Při inventarizaci zásob může dojít ke zjištění inventarizačních rozdílů. Mezi inventarizační rozdíly řadíme přebytek, manko nad normu a škody na nakupovaných zásobách a zásobách vlastní výroby. Manka a škody se zúčtují u způsobu účtování A i B ve prospěch účtu 549 – Manka a škody z provozní činnosti. (Chalupa et al., 2018) & (Ryneš, 2022) & (Zákon č. 563/1991 Sb., § 29-30)

Inventarizaci zásob lze provádět několika způsoby. První možností pro účetní jednotky je fyzická neboli periodická inventarizace, která se provádí k datu sestavení účetní závěrky řádné nebo mimořádné. (Chalupa et al., 2018) & (Ryneš, 2022)

Druhou možností je způsob průběžné inventarizace, o jejím termínu může účetní jednotka rozhodnout sama, ale musí být provedena alespoň jednou za účetní období. Účetní jednotky mohou tuto metodu použít v případě, že účtují zásoby podle druhů, hmotně odpovědných osob nebo míst uložení. (Chalupa et al., 2018) & (Ryneš, 2022)

Ke kompenzaci mank a přebytků dochází při splnění těchto předpokladů:

- evidence zásob se řídí druhem zásob,
- v jednom účetním období došlo ke vzniku manka či přebytku,
- jejich vznik byl podmíněn neúmyslnou záměnou (došlo k záměně druhu zásob např. kvůli podobnému vzhledu, číselnému označení a další). (Ryneš, 2022)

4.5.1 Manko

Jedná se o stav, kdy je nižší skutečný stav zásob než stav, který byl zjištěn z účetnictví. Rozdíl, který byl zjištěn není dle způsobu stanoveným dle zákona o účetnictví prokazatelný. (Chalupa et al., 2018)

Účetní jednotka má možnost stanovit normu přirozených úbytků zásob prostřednictvím vnitropodnikových norem. Norma přirozených úbytků umožňuje zjištěné inventarizační rozdíly v rámci stanovené normy převést do spotřeby a dále o nich tak účtovat. Tento úbytek je účtován na vrub účtové skupiny 50x – Spotřebované nákupy. (Chalupa et al., 2018) & (Ryneš, 2022)

Správce daně může posoudit stanovenou normu, zda její výše je odpovídající v porovnání s běžnou výší normy u jiných poplatníků, kteří se zabývají stejnou či podobnou činností nebo zda odpovídá charakteru činnosti poplatníka.

(§25 odst. 2, Zákon č. 586/1992 Sb.)

Manko neboli schodek nad normu se zaúčtuje pomocí způsobu A i B na účet 549 oproti příslušnému účtu zásob. (Chalupa et al., 2018)

4.5.2 Přebytek

Přebytek nastává, pokud je stav skutečný vyšší než stav, který byl zjištěn z účetnictví. Rozdíl, který byl zjištěn není dle způsobu stanoveným dle zákona o účetnictví prokazatelný. Rozdíl lze posuzovat v souladu s příslušnými ustanoveními občanského zákoníku o věci skryté, ztracené, opuštěné nebo také o majetkovém prospěchu.

(Chalupa et al., 2018) & (Ryneš, 2022)

Přebytek je účtován ve prospěch účtu 648 – Ostatní provozní výnosy oproti účtu skladovému, např. 112 – Materiál na skladě, 132 – Zboží na skladě, 12x – Zásoby vlastní činnosti. (Chalupa et al., 2018) & (Ryneš, 2022)

V případě zásob vlastní činnosti včetně mladých zvířat (12x) lze účtovat oproti účtu 58x – Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace. (Chalupa et al., 2018)

4.5.3 Škody

Škodou způsobenou na zásobách se rozumí škoda, kterou je zásoba fyzicky znehodnocena. Může se jednat o neodstranitelné zničení či poškození hmotného a nehmotného majetku a zásob. Ke škodě může dojít ze subjektivních i objektivních příčin. (Vyhláška č. 410/2009 Sb., §33 odstavec 5)

Zásoba, u které došlo k poškození je již nepoužitelná. V důsledku vzniku škody musí být majetek vyřazen. K jejímu vzniku může dojít např. při likvidaci zásob zničením,

chybou zaměstnance, útokem neznámého pachatele nebo v důsledku živelních pohrom. (Chalupa et al., 2018)

Škoda může být zaúčtována na účet 549 – Manka a škody z provozní činnosti, 548 – Ostatní provozní náklady, 50X – Spotřebované nákupy. (Chalupa et al., 2018)

4.6 Opravné položky k zásobám

Tato oblast je řešena v č. 005 – Opravné položky v Českých účetních standardech. Uplatňuje se zde zásada opatrnosti, díky které musí být účetní jednotkou vykázána očekávaná, ale i předpokládaná rizika, znehodnocení majetku a ztráty, u kterých není známa spolehlivě jejich výše a k jejich vzniku zatím nedošlo. (Chalupa et al., 2018) & (Louša, 2012)

Opravné položky se používají pro znázornění snížení hodnoty majetku, které nastalo jako výsledek minulého účetního období nebo ho na základě uplynulého období lze očekávat. Existuje zde šance, že se hodnota zásoby vrátí na svou původní cenu. K jejich tvorbě dochází k rozvahovému dni. Rozpouštění opravných položek musí být maximálně do výše hodnoty jejich tvorby. Opravné položky jsou vytvářeny převážně u zásob poškozených, pomaluobrátkových nebo zásob ze zrušené činnosti výroby účetní jednotky. (Chalupa et al., 2018) & (Louša, 2012)

Tabulka 5: Účtování opravných položek u zásob

Účetní případ	MD	D
Tvorba opravné položky	559	19x
Zrušení opravné položky (Čerpání OP)	19x	559

559 – Tvorba a zúčtování opravných položek v provozní činnosti,
19x – Opravné položky k zásobám. (Louša, 2012)

5 Zobrazení zásob v účetní závěrce

Účetní práce v účetní jednotce vrcholí za celé účetní období sestavením účetní závěrky. Její obsah a rozsah se sestavuje na základě vyhlášky a zákona o účetnictví, zveřejnění je především v souladu s § 21a zákona o účetnictví a s § 66 písmene c) zákona o veřejných rejstřících. Účetní závěrka se dělí na 3 druhy: řádná, mimořádná a mezitímní. (Ryneš, 2022)

Dle zákona o účetnictví § 18 účetní závěrka obsahuje:

- rozvahu neboli bilanci,
 - o (příloha č. 1 k vyhlášce č. 500/2002 Sb.)
- výkaz zisku a ztrát,
 - o (v druhovém členění – příloha č. 2 k vyhlášce č. 500/2002 Sb., v účelovém členění – příloha č. 3 k vyhlášce č. 500/2002 Sb.)
- přílohu k účetní závěrce.
 - o (vyhláška č. 500/2002 Sb., §39 až §39c) (Ryneš, 2022)

Vybrané účetní jednotky sestavují přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu vždy, pokud k rozvahovému dni a za bezprostředně předcházející účetní období splní obě hodnoty uvedené v § 20 odst. 1 písm. c) bodech 1 a 2. (§ 18, odst. 2, Zákon o účetnictví)

5.1 Rozvaha

Rozvaha se člení na bilančně uspořádaný přehled majetku podniku neboli přehled aktiv, která jsou rozdělena na stálá a oběžná aktiva a na zdroje financování (pasiva) v rozdělení na vlastní a cizí zdroje. Rozvaha je vyrovnaná, součet aktiv se rovná součtu pasiv. Rozvaha může být sestavena v plném rozsahu nebo ve zkráceném rozsahu. (Ryneš, 2022) & (Chalupa et al., 2018)

Zásoby jsou vykázány v rozvaze jako aktiva v oběžném majetku na první pozici z důvodu, že se jedná o nejméně likvidní majetek z oběžných aktiv. Jejich vznik je podmíněn obchodní nebo výrobní činností podniku. Cílem účetní jednotky je dosáhnout co největších obrátek zásob, proto je v zájmu účetní jednotky minimalizovat výši zásob. Zvýšením obrátek zásob dochází ke snížení potřeby zdrojů financování podniku, díky

tomu dochází ke snížení nákladů účetní jednotky, které jsou potřebné na její činnost. (Ryneš, 2022) & (Chalupa et al., 2018)

Každá jednotka zásob musí mít svůj zdroj financování, zdroj může být vlastní nebo cizí. (Líbal, 2018)

Zásoby mohou být rozděleny v rozvaze podle toho, zda je účetní jednotka nakoupila, pak dojde k ocenění na základě pořizovací ceny, pokud byly vytvořeny vlastní činnostmi, pak se ocení na základě vlastních nákladů. (Březinová, 2017)

Tabulka 6: Zobrazení zásob v rozvaze ve zkráceném rozsahu

Rozvaha ke dni	
Aktiva	Pasiva
POHLEDÁVKY za upsaný základní kapitál STÁLÁ AKTIVA Dlouhodobý hmotný majetek Dlouhodobý nehmotný majetek Dlouhodobý finanční majetek OBĚŽNÁ AKTIVA Zásoby Pohledávky • dlouhodobé • krátkodobé Krátkodobý finanční majetek Peněžní prostředky ČASOVÉ ROZLIŠENÍ AKTIV	VLASTNÍ KAPITÁL Základní kapitál Ážio a kapitálové fondy Fondy ze zisku Výsledek hospodaření minulých let Výsledek hospodaření běžného roku Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku CIZÍ ZDROJE Rezervy Závazky • dlouhodobé • krátkodobé ČASOVÉ ROZLIŠENÍ PASIV
AKTIVA celkem	PASIVA celkem

Zdroj: (Líbal, 2018)

Tabulka 7: Zobrazení zásob v rozvaze v plném rozsahu

C.	Oběžná aktiva
C.I.	Zásoby
C.I.1.	Materiál
C.I.2.	Nedokončená výroba a polotovary
C.I.3.	Výrobky a zboží
C.I.3.1.	Výrobky
C.I.3.2.	Zboží
C.I.4	Mladá a ostatní zvířata
C.I.5.	Poskytnuté zálohy na zásoby

Zdroj: Příloha č. 1 vyhlášky č. 500/2002 Sb.

5.2 Výkaz zisku a ztráty

Pomocí výkazu zisku a ztráty je zjištěn v účetní jednotce mimo jiné čistý obrát za uplynulé účetní období. Výkaz zisku a ztráty může být v druhovém členění nebo účelovém členění. Účetní jednotka si může zvolit, zda bude používat účelové či druhové členění výkazu zisku a ztráty. V České republice je použití druhového členění rozšířenější. Možnost výběru, zda účetní jednotka využije druhové či účelové členění se týká pouze části provozního výsledku hospodaření. (Březinová, 2017) & (Líbal, 2018)

Jsou zobrazeny v provozní činnosti podniku. V účelovém členění se provozní náklady rozlišují dle účelu spotřeby (náklady prodeje, správní režie a další). V druhovém členění jsou provozní náklady a výnosy rozčleněny dle jednotlivých druhů, např. tržby za prodej zboží, náklady na prodané zboží a další. V následující tabulce č. 8 jsou zobrazeny položky výkazu zisku a ztráty, u kterých jsou zásoby jejich součástí. (Líbal, 2018)

Tabulka 8: Zobrazení zásob v části výkazu zisku a ztráty

I. Tržby z prodeje výrobků a služeb
II. Tržby za prodej zboží A. Výkonová spotřeba A.1. Náklady vynaložené na prodané zboží A.2. Spotřeba materiálu a energie A.3. Služby B. Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-) C. Aktivace (-)
E. Úpravy hodnot v provozní oblasti E.2. Úpravy hodnot zásob
III. Ostatní provozní výnosy III.2. Tržby z prodaného materiálu III.3. Jiné provozní výnosy F. Ostatní provozní náklady F.2. Prodaný materiál

Zdroj: Příloha č. 2 k vyhlášce č. 500/2002 Sb.

5.3 Přehled o peněžních tocích (Cash flow)

Cash flow je účetní výkaz, jehož cílem je podat přehled o změně stavu peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů účetní jednotky za účetní období. Informuje o vývoji finanční situace podniku za sledované účetní období. Zobrazuje informace o tom, jak společnost vyprodukovala peněžní prostředky a o způsobu ke kterému byly peněžní prostředky využity. Jedná se o doplnění rozvahy a výkazu zisku a ztráty. (Ryneš, 2022)

Peněžními prostředky jsou peníze v pokladně (včetně cenin), peníze na cestě a peníze na účtu. Za peněžní ekvivalenty se považuje krátkodobý likvidní majetek a to např. likvidní obchodovatelné cenné papíry nebo termínované vklady, jejichž výpovědní lhůta nepřesahuje 3 měsíce. (Ryneš, 2022)

Cash flow rozděluje peněžní toky dle jejich činnosti na provozní, finanční a investiční. Rozdělení činností je zdrojem pro vyhodnocení vzájemných vztahů a vazeb individuálních činností, dále je používáno k posouzení váhy individuálních činností na celkové finanční situaci podniku. Účetní jednotka může na základě svého rozhodnutí sestavit přehled o peněžních tocích pomocí metody přímé nebo nepřímé. (Ryneš, 2022)

5.3.1 Peněžní toky z investiční činnosti

Investiční činností jsou veškeré činnosti podniku, které souvisí s pořízením a vyřazením krátkodobého a dlouhodobého majetku pomocí prodeje, činností, které souvisí s poskytováním úvěrů, výpomocí a půjček, které nejsou součástí provozní činnosti. (Ryneš, 2022)

5.3.2 Peněžní toky z finanční činnosti

Peněžní toky z finanční činnosti jsou příjmy a výdaje, které způsobují změnu ve velikosti vlastního kapitálu a dlouhodobých závazků, včetně krátkodobých závazků, které se vztahují k obecnému financování podnikové činnosti. (Ryneš, 2022)

5.3.3 Peněžní toky z provozní činnosti

Do provozní činnosti se zahrnují základní výdělečné činnosti podniku a ostatní činnosti podniku, které nejsou součástí investičních nebo finančních činností podniku. (Ryneš, 2022)

Peněžní toky z provozní činnosti:

- příjmy z prodeje vlastních výrobků včetně záloh od odběratelů,
- příjmy z prodeje zboží včetně přijatých záloh od odběratelů,
- výdaje za pořízení materiálu včetně placených záloh,
- výdaje za pořízení zboží včetně placených záloh a další. (Ryneš, 2022)

6 Metodika

Poznatky, které jsou popsány v teoretické části bakalářské práce budou podkladem pro zpracování praktické části. Budou aplikovány na zkoumaném objektu, kterým je společnost XYZ s.r.o. Podklady, které budou využity pro sepsání praktické části bakalářské práce budou poskytnuty pověřeným pracovníkem společnosti, který poskytne údaje o interních zdrojích podniku, které nejsou veřejně dostupné jako například vnitropodnikové směrnice. Pro aplikování poznatků budou dále použity veřejně dostupné údaje, a to výroční zpráva podniku, zakladatelské dokumenty a údaje o společnosti uvedené na jejich webových stránkách.

V první části dojde k představení vybraného podniku, jeho struktury, zaměření činnosti, ale také představení jeho historie. Dále budou v této části uvedeny informace o organizační struktuře podniku a její znázornění.

Druhá část se bude věnovat vymezení zásob ve společnosti, kde bude zobrazena struktura zásob, přehled významných položek zásob a jejich vývoj v letech 2019-2021. Dojde ke znázornění vývoje tržeb a nákladů z prodeje zboží v letech 2019-2021. Ve druhé části bude také popsán předpokládaný vývoj a problémy, kterým společnost čelila a čelí.

Třetí část bude zaměřena na oceňování zásob ve společnosti, kde budou zkoumány metody oceňování při pořízení a vyskladnění, konkrétně metody váženého aritmetického průměru proměnlivého, periodického a metody FIFO. Pro výpočet ceny vyskladnění u váženého průměru proměnlivého a periodického dojde k využití vzorců, které jsou uvedeny v kapitole 3.2.3, která se věnuje váženému aritmetickému průměru.

Vzorec pro výpočet váženého aritmetického průměru proměnlivého:

$$\frac{\text{Zásoby na skladě (Kč)} + \text{přírůstek (Kč)}}{\text{Zásoby na skladě (Ks)} + \text{poslední přírůstek(Ks)}} \quad (4)$$

Zdroj: (Chalupa et al., 2018)

Vzorec pro výpočet váženého aritmetického průměru periodického:

$$\frac{\text{Zásoby na skladě na poč. období (Kč)} + \text{přírůstek za období (Kč)}}{\text{Zásoby na skladě na počátku období (Ks)} + \text{přírůstek za období (Ks)}} \quad (5)$$

Zdroj: (Chalupa et al., 2018)

Pro znázornění a výpočet ceny vyskladnění u metody FIFO se bude vycházet z informací uvedených v kapitole 3.2.2, vyskladňované zásoby jsou oceňovány cenou, která byla dosažena při nákupu nejstarší skladové zásoby. (Louša, 2012)

V této části dojde k využití vybraných metod, které podnik nepoužívá tak, aby mohlo dojít ke zhodnocení, zda je metoda používaná podnikem optimální a dochází k efektivnímu řízení zásob v čase. Vybraná metoda bude aplikována na zboží, tepelná čerpadla, která představují důležitou část celkové hodnoty zásob. Ke znázornění používané metody a alternativních metod pro ocenění vyskladnění tepelných čerpadel dojde za dobu posledních 2 let činnosti podniku.

Čtvrtá část bude zaměřena na způsoby účtování zásob podnikem, rozdělení, evidenci zásob v jednotlivých střediscích a informace o inventarizaci zásob včetně postupu, který je v podniku dodržován. Ve čtvrté části dojde také k popisu tvorby opravných položek ve společnosti a zobrazení změn jejich výše v letech 2019-2021.

Poslední část se bude věnovat znázornění a zhodnocení výsledků, které byly zjištěny v praktické části bakalářské práce.

7 Analýza zásob ve vybraném podniku

Praktická část poskytuje informace o analýze zásob, která byla provedena na základě poznatků z teoretické části ve společnosti s ručením omezeným XYZ.

7.1 Představení podniku a zaměření činnosti podniku

Společnost XYZ s.r.o. vznikla zápisem do obchodního rejstříku v roce 1991. Sídlo společnosti se nachází v Českých Budějovicích.

V souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví vede společnost podvojný účetnictví, účetním obdobím je kalendářní rok. Společnost podléhá auditu účetních výkazů, který od počátku povinnosti auditu účetních výkazů provádí společnost ABZ Audit s.r.o.

Hlavní podnikatelskou činností společnosti jsou kompletní dodávky domovní techniky, a to technických zařízení budov, ale také stavební činnosti týkající se pozemních staveb. Dodávky domovní techniky jsou určeny především pro průmysl, stavby, obchodní domy, administrativní budovy, bytové domy apod., domácnosti nejsou cílovou skupinou společnosti, avšak po domluvě společnost poskytuje domovní techniku i domácnostem. Pojem kompletní dodávky domovní techniky zahrnuje vytápění, vzduchotechniku, klimatizace, zdravotní instalace, elektroinstalace, a to včetně projekční činnosti. Předmětem činnosti společnosti je také nákup zboží, které je určeno k dalšímu prodeji a jeho prodej. Veškeré poskytované činnosti jsou zprostředkovávány vlastními pracovníky.

XYZ &, spol. s.r.o. poskytuje svým zákazníkům záruční i pozáruční servis k provedeným zakázkám. Servis může mít pozitivní vliv na rozhodnutí zákazníka o výběru právě této společnosti. Naopak negativním vlivem pro společnost je omezený dosah právě této obchodní aktivity.

Působnost společnosti je především na jihu Čech a v Praze, kde v roce 2022 došlo k uzavření skladu především z důvodu vysokého nájmu a energií. Většina zaměstnanců byla v důsledku uzavření přesunuta do Českých Budějovic, část ze zaměstnanců přešla na home office.

Cílem společnosti je nabídnout kompletní dodávky technických zařízení budov investorovi včetně projektu a zároveň dosáhnout maximální možné efektivity výkonu

s co nejnižšími investičními a provozními náklady. Tento postup umožňuje zákazníkům zrychlení procesu výstavby, ale také zjednodušení výstavby a ušetření času zákazníka, který by jinak vynaložil na koordinaci více subdodavatelů technických zařízení budov.

Celkový vývoj společnosti od jejího vzniku je založen na využití vlastního kapitálu a kontokorentního úvěru, který je využíván v provozní činnosti. Každý měsíc dochází k poskytnutí odběratelských pohledávek bance, které fungují jako zástava.

V roce 1999 došlo ve společnosti k rekonstrukci sídla. Druhou zásadní změnou bylo provedení přístavby sídla společnosti v roce 2004. V roce 2018 společnost nakoupila provozovny pro výrobu v Českých Budějovicích. Na všechny tyto zásadní změny byl využit investiční kapitál, který poskytl společnosti bankovní ústav na základě splácení formou úvěru.

Hlavní dodavatelé společnosti mají sídlo v České republice, avšak společnosti dodává zboží také společnost, která se nachází v Itálii. Společnost XYZ &, spol. s.r.o. vyhotovila od svého vzniku již řadu zakázek, v současné době se největší zakázky nachází v Kaplici, Praze i v Českých Budějovicích.

7.2 Organizační struktura podniku

Společnost se skládá ze dvou společníků, hlavní společník je zároveň zakladatelem společnosti. Ve společnosti vlastní splacený 75% podíl a je jediným jednatelem společnosti. Jednatel je současně statutárním orgánem a má právo jednat ve všech věcech ve jménu společnosti, činit potřebné právní úkony, řídit její běžný chod atd. Druhý obchodní společník vlastní podíl ve výši 25 %, který je plně splacen. Práva a povinnosti společníků jsou upraveny ve společenské smlouvě společnosti.

V současné době má společnost 89 zaměstnanců, kteří napomáhají k tomu, aby dosahovala obrátu mezi 200 až 250 miliony korun každoročně.

Organizační struktura společnosti je jednostupňová, přímá. V přímé struktuře je jeden vedoucí a dochází zde k přímé odpovědnosti a pravomoci. Cílem je dosažení kompaktnosti a maximální flexibility. Společnost je rozdělena do několika interních středisek, kde je každé středisko označeno příslušným analytickým účtem.

Obrázek 1: Zjednodušené organizační schéma společnosti XYZ &, spol. s.r.o.

Jednatel společnosti	100 Voda, topení ČB
	110 Voda, topení Praha
	150 Vzduchotechnika Praha
	200 Měření a regulace
	300 Velkoobchod
	400 Projekce
	500 Vzduchotechnika
	600 Servis (domácnosti)
	700 Elektrika
	800 Servis (firmy)
	999 Správa (nabídky, účetnictví,,)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů poskytnutých pověřeným pracovníkem společnosti XYZ &, spol. s.r.o.

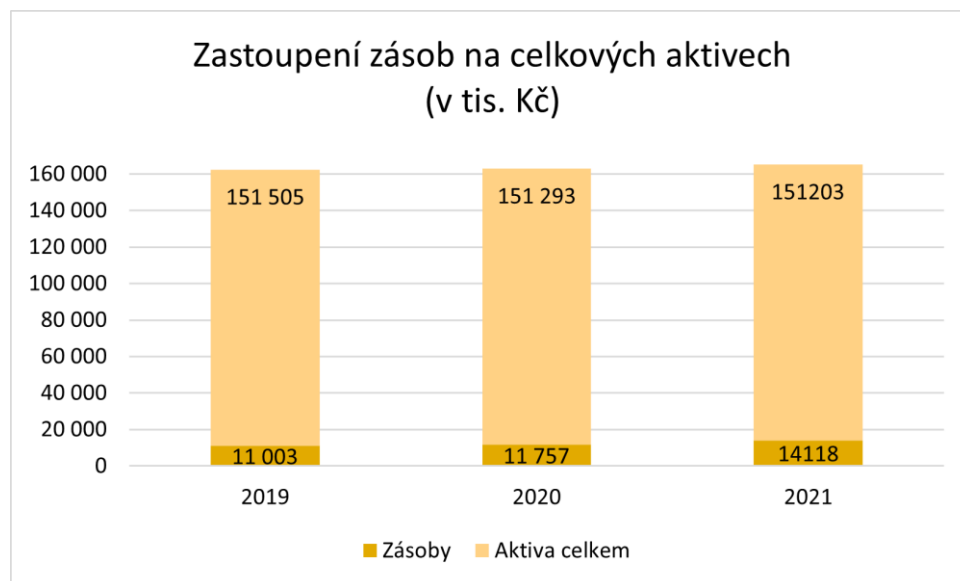
8 Vymezení zásob ve společnosti

Ve společnosti XYZ &, spol. s.r.o. jsou zásoby tvořeny materiálem a zbožím, a to především topenářským a vzduchotechnickým. Zásoby jsou součástí aktiv společnosti.

Sklad materiálu se nachází ve středisku 100 - Voda, topení České Budějovice, zboží je skladováno ve středisku 300 – Velkoobchod. Po uzavření skladu materiálu v roce 2022, který se nacházel v Praze, byl veškerý tamní materiál převezen do skladu materiálu v Českých Budějovicích.

V následujícím grafu č. 1, který zobrazuje zastoupení zásob na celkových aktivech společnosti v letech 2019-2021 je znázorněno, že zásoby se v posledních letech pohybovaly v rozmezí mezi 11 až 15 miliony Kč. Oproti předchozím rokům došlo v roce 2021 k mírnému zvýšení hodnoty zásob. Společnost v následujících letech předpokládá podobnou hodnotu zásob jako nyní. Celková aktiva společnosti se ve sledovaném období pohybovaly okolo hodnoty 151 milionů Kč.

Graf 1: Zastoupení zásob na celkových aktivech (v netto hodnotě) v letech 2019-2021

Zdroj: Vlastní zpracování dle rozvahy společnosti XYZ &, spol. s.r.o. z let 2019, 2020, 2021

Na základě následující tabulky č. 9, která zobrazuje strukturu zásob společnosti, lze určit, že ve společnosti představuje většinu z hodnoty zásob zboží. Od roku 2019 hodnota zboží mírně rostla i vzhledem k poměru na celkovém množství zásob. K největšímu nárůstu množství zboží došlo v roce 2021. Zboží představovalo v roce 2021 86,7 % z hodnoty zásob. Zboží je určeno především k prodeji ve středisku

300 – Velkoobchod. U materiálu lze vidět procentuální i peněžní pokles hodnoty ke kterému došlo v porovnání s rokem 2019.

Tabulka 9: Struktura zásob společnosti v letech 2019-2021 (v tis. Kč a v %):

Rok	2019 (tis. Kč)	2019 (%)	2020 (tis. Kč)	2020 (%)	2021 (tis. Kč)	2021 (%)
Materiál	2 015	18,31	1 845	15,69	1 877	13,30
Zboží	8 988	81,69	9 912	84,31	12 241	86,70
Zásoby celkem	11 003	100	11 757	100	14 118	100

Zdroj: Vlastní zpracování dle rozvahy společnosti XYZ &, spol. s.r.o. z let 2019, 2020, 2021

Tabulka č. 10 a graf č. 2 zobrazují přehled výše významných položek materiálu v letech 2019–2021 ve společnosti. U elektromateriálu lze pozorovat mírnější snížení celkové hodnoty v roce 2020, v roce 2021 došlo opět k vysokému zvýšení. V roce 2020 došlo k významnému snížení výše topenářského průmyslu a vzduchotechnického materiálu. Hodnota těchto složek zůstala i v roce 2021 výrazně nižší oproti roku 2019.

Tabulka 10: Přehled významných položek v letech 2019, 2020, 2021 (v tis. Kč)

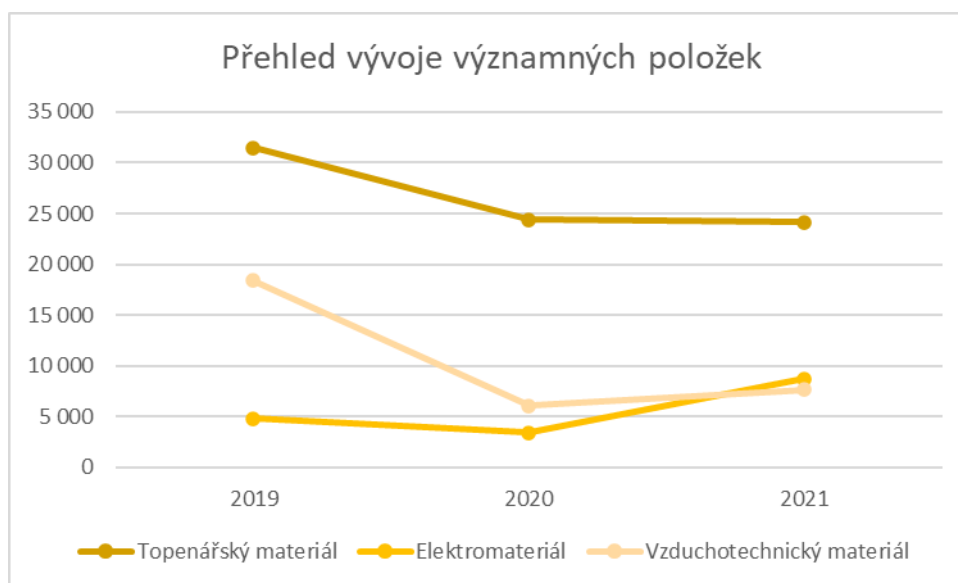
	2019	2020	2021
Topenářský materiál	31 448	24 398	24 120
Elektromateriál	4 799	3 399	8 726
Vzduchotechnický materiál	18 408	6 045	7 620

Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti XYZ &, spol. s.r.o. z let 2019, 2020, 2021

Příčinnou snížení hodnot v roce 2020 byl vznik celosvětové pandemie SARS-CoV-2. Činnost podniku nebyla pandemií zcela ohrožena, avšak došlo k pozastavení realizovaných dodávek, zavedení organizačních a hygienických opatření. Podnik očekával v důsledku pandemie snížení výsledku hospodaření za rok 2020 o 1/3 až 1/2. Vedení společnosti nebralo toto snížení jako hrozbu pro ovlivnění budoucí činnosti podniku. Výsledek hospodaření činil v roce 2019 14 168 tis. Kč, následující rok došlo k jeho zvýšení o 1 923 tis. Kč a k výraznému snížení přibližně o 1/2 došlo až v roce 2021, kdy výsledek hospodaření za účetní období činil 8 828 tis. Kč.

V roce 2021 byla společnost stále ovlivněna opatřeními plynoucími z pandemie SARS-CoV-2, avšak největší ovlivnění pro společnost v tomto roce znamenal výpadek dodávek materiálu, opakující se zdražování surovin a rostoucí poptávka, která byla způsobena v důsledku ustupování pandemie SARS-CoV-2, kdy docházelo k postupnému zotavování trhu. Společnost na tato ovlivnění reagovala navýšením hodnoty zásob s cílem zabezpečit plynulý chod prodeje a zakázek společnosti. Vedení společnosti nevidí tato ovlivnění jako ohrožení budoucí činnosti podniku.

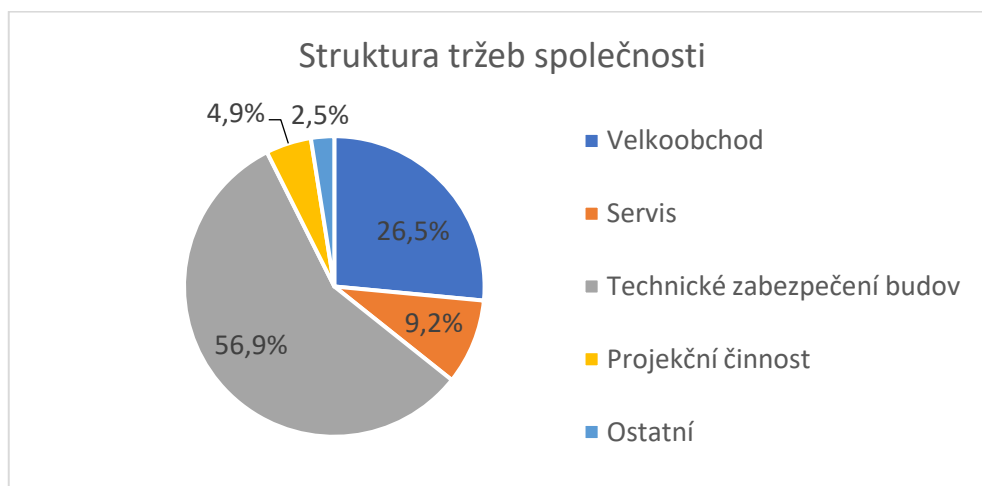
Graf 2: Vývoj významných položek v letech 2019, 2020, 2021

Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti XYZ &, spol. s.r.o. z let 2019, 2020, 2021

Graf č. 3 zobrazuje strukturu tržeb společnosti, největších tržeb společnost dosahuje z prodeje technického zabezpečení budov. Servis a velkoobchod jsou podstatnou částí tržeb společnosti. Kategorie projekční činnost a ostatní nemají na celkové tržby zásadní vliv. Do kategorie ostatní lze zařadit například nájem budov a jejich částí.

Graf 3: Struktura tržeb společnosti XYZ s.r.o. v roce 2021

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů poskytnutých pověřeným pracovníkem společnosti XYZ &, spol. s.r.o.

Následující tabulka č. 11 zobrazuje vývoj tržeb a nákladů z prodeje zboží, které představují převážnou část zásob. Ve sledovaném období docházelo postupně k nárůstu tržeb i nákladů z prodeje zboží. Hodnota nákladů na prodané zboží za sledované období rostla pomaleji než hodnota tržeb z prodeje zboží, to způsobilo postupný nárůst ve výnosu

z prodeje zboží. Nejvyšších tržeb z prodeje zboží bylo dosaženo v roce 2021 ve výši 57 060 000 Kč.

Tabulka 11: Vývoj tržeb a nákladů z prodeje zboží (v tis. Kč)

Rok	Tržby z prodeje zboží	Náklady vynaložené na prodané zboží	Obchodní marže
2019	50 314	41 904	8 410
2020	53 367	42 528	10 839
2021	57 060	45 810	11 250

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů zisků a ztrát společnosti XYZ &, spol. s.r.o. z let 2019, 2020, 2021

Jak již bylo uvedeno, v roce 2021 došlo k nárůstu celkové hodnoty zásob na skladě z důvodu rostoucí poptávky a opakujícímu se zdražování surovin. Těmto problémům společnost čelila navýšením hodnoty zásob. Náklady se zvyšují díky většímu objemu pořizovaného zboží a také díky rostoucím cenám za dodávané zboží. Na základě tohoto zdražování a zvýšení objemu došlo ke zvýšení prodejní ceny, která je při vyskladnění vytvářena použitím váženého aritmetického průměru proměnlivého, a i v důsledku vyšší prodejní ceny došlo ke zvýšení tržeb z prodeje zboží.

V roce 2022 společnost čelila poměrně velkému zdražování, které mělo na výsledek hospodaření společnosti největší dopad, a to především z důvodu vysokých cen energií. Je nedostatek tepelných čerpadel, kotlů a součástí k nim určených. Čekací doba na dodání byla v roce 2022 v délce 8 měsíců. Velkoobchod řešil tento nedostatek prostřednictvím poradníku na uspokojení pohledávek zákazníků. V roce 2023 je očekáván extrémní nárůst cen.

9 Oceňování zásob ve společnosti

Oceňování zásob je podstatnou součástí činnosti podniku. Při nákupu, prodeji zásob a vydání do spotřeby musí dojít ke správnému ocenění. Ve společnosti má značnou část ocenění na starosti účetní systém ABC9, který vede například evidenci zásob a přepočítává hodnotu a stav zásob při vyskladnění. Ocenění zásob zboží je v účetních závěrkách snižováno prostřednictvím opravných položek, jejichž výše se odvíjí podle hodnoty konkrétních pomaluobrátkových položek.

Ve společnosti nedochází k výrobě a evidenci výrobků, společnost využívá pouze nakupované zásoby, mezi které se řadí materiál a zboží.

9.1 Metody oceňování zásob při pořízení

Ve společnosti dochází k ocenění nakupovaných zásob pořizovacími cenami v souladu se zákonem o účetnictví. Pořízení zásob nákupem se využívá u všech složek materiálu a zboží. Pořizovací cena zahrnuje cenu pořízení a vedlejší pořizovací náklady mezi které jsou řazeny náklady na přepravu, clo, pojištění a provize.

Pořizovací cena je tvořena v systému ESO9 prostřednictvím skladové karty, kde každý druh zboží má příslušnou cenovou kartu. Zboží se přijme za hodnotu, za kterou bylo společností nakoupeno a zaeviduje se v systému. Pokud do společnosti dodává dané zboží více dodavatelů, pak se cena při každém příjmu přepočte.

V letech 2020 a 2021 došlo k ovlivnění pořizovací ceny v důsledku pandemie SARS-CoV-2. Následkem pandemie došlo ke zvýšení přepravních nákladů a cen materiálu. V roce 2021 měl na cenu materiálu největší vliv výpadek dodávek materiálu a také opakující se zdražování surovin, ke kterému docházelo i v roce 2022.

Výše pořizovací ceny se odvíjí od hodnoty, která je uvedena na faktuře. Na následujícím obrázku č. 2 lze vidět ocenění pokojového termostatu RDF 600T, který byl společností dodán za cenu pořízení a expediční náklady.

Obrázek 2: Faktura – daňový doklad

Označení dodávky	Katalog. číslo	Počet M.J.	Základ. cena	Sleva %	Cena po slevě	DPH %	bez DPH	s DPH
RDF 600T	8182	1,00 ks	3 120,00	30	2 184,00	21	2 184,00	2 642,64
Expediční náklady		1,00 ks	130,00	0	130,00	21	130,00	157,30

	Základ	Výše DPH	Včetně DPH
0 %:	0,00	0,00	0,00
Snížená sazba 15 %:	0,00	0,00	0,00
Základní sazba 21 %:	2 314,00	485,94	2 799,94
Celkem:	2 314,00	485,94	2 799,94

Zaokrouhleno: 0,00

Cena k úhradě celkem v Kč: 2 799,94

Zdroj: Interní materiál společnosti XYZ s.r.o.

U některých dodavatelů má společnost stanoveny fixní ceny pro nákup materiálu na určité období, obvykle se jedná o období jednoho roku. Po uplynutí tohoto období je společnosti oznámeno například zvýšení cen o 10 %. Ostatní dodavatelé mohou měnit pořizovací ceny v průběhu účetního období dle jejich potřeby.

9.2 Metody oceňování zásob při vyskladnění

Metoda, pomocí které dochází k oceňování zásob při vyskladnění, má vliv na výkaz zisku a ztráty a rozvahu, kde je znázorněn konečný stav zásob. Ovlivňuje tak výsledek hospodaření, jeho zvýšení i snížení, proto je volba správné metody pro společnost důležitá.

Ve společnosti dochází k oceňování zásob při vyskladnění prostřednictvím váženého aritmetického průměru proměnlivého. Při každém přírůstku dochází k přepočtu ceny vyskladnění, která je následně použita pro ocenění výdeje až do dalšího přírůstku zásoby. Ocenění při vyskladnění zajišťuje účetní systém ABC9, který sleduje sled událostí o minulých úbytcích a přírůstcích daného druhu zásoby.

Obrázek č. 3 znázorňuje skladovou výdejku pomocí které dochází ve společnosti k vyskladnění zásob. Vzniká ručním pořízením nebo kopií z prodejní objednávky a jedná se o neúčetní doklad s hlavičkou a složkami.

Obrázek 3: Skladová výdejka

Označení a popis dodávky	Počet MJ	MJ	DU	Cena za MJ CZK	Celkem CZK	Zakázka
Šarže; výrobní číslo; datum spotřeby				Cena za MJ CZK	Celkem CZK	#Pořadí
SE27-322000008 Solida Trapézový závěs TZ M8 regulač.matice 322000008	200,00	KS		22,92	4 584,00	1 877,00
				22,92	4 584,00	1
SE27-332714135 Nosník ST 41/41 3000mm 1,8 332714135	4,00	KS		368,19	1 472,76	1 877,00
				368,19	1 472,76	2
Počet položek:	2		Kontrolní součet:	204,00		
Celkem					7 328,68	CZK

Zdroj: Interní materiál společnosti XYZ s.r.o.

V následujících kapitolách dojde k porovnání metody kterou využívá společnost s vybranými metodami, které lze v podniku pro ocenění zásob při vyskladnění použít.

9.2.1 Vážený aritmetický průměr proměnlivý (klouzavý)

Skladní karty jsou evidovány především v účetním systému společnosti. V následující tabulce č. 12 lze vidět zjednodušené přepracování informací ze skladní karty společnosti a využití aritmetického průměru při ocenění zásob při vyskladnění v roce 2021. V tabulce č. 13 je znázorněna skladní karta při využití váženého aritmetického průměru v roce 2022.

Konkrétně dochází k ocenění jednoho druhu materiálu, a to tepelných čerpadel, které jsou do společnosti dodávány jedním z hlavních dodavatelů. Tepelná čerpadla jsou vedena v provozním skladu společnosti s označením 100, který se nachází ve středisku Voda, topení ČB. Tepelná čerpadla jsou evidována v měrných jednotkách, v kusech. Důležitou informací o společnosti je, že před rokem 2021 společnost s tepelnými čerpadly neobchodovala.

Cena vyskladnění se stanoví při každém přírůstku a je využívána pro ocenění výdeje až do dalšího příjmu zásoby. V tabulce č. 12 jsou znázorněny náklady na spotřebu pro rok 2021 ve výši 582 704 Kč, které budou sloužit v následující kapitole č. 9.2.4 pro porovnání nákladovosti metod. Dle tabulky č. 13 činila výše nákladů na spotřebu 2 335 052 Kč v roce 2022.

V příloze č. 1 je znázorněn postup výpočtu ceny vyskladnění k určitému datu, kdy došlo k přírůstku zásob tak, aby následně mohla být cena využita pro výdej.

Na konci sledovaného období 31.12.2021 je na skladě 1 kus tepelného čerpadla v celkové hodnotě 112 484 Kč. Cena vyskladnění až do dalšího příjmu zásoby je stanovena na 112 484 Kč.

Tabulka 12: Zjednodušená skladní karta při aplikaci metody váženého aritmetického průměru proměnlivého v roce 2021

	Příjem		Výdej		Zůstatek		
Období (2021)	Množství (Ks)	Celková cena (Kč)	Množství (Ks)	Celková cena (Kč)	Množství (Ks)	Celková cena (Kč)	Výdejní cena (Kč)
16.03	1	112 484			1	112 484	112 484
30.03			1	112 484	0	0	
06.09	1	112 484			1	112 484	112 484
07.09	2	224 968			3	337 452	112 484
22.09			1	112 484	2	224 968	
30.09	1	132 768			3	357 736	119 245
04.10			1	119 245	2	238 491	
26.10			1	119 245	1	119 245	
15.11			1	119 245	0	0	
15.11	1	112 484			1	112 484	112 484
Náklady na spotřebu 2021				582 704			

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interního materiálu společnosti

Tabulka 13: Zjednodušená skladní karta při aplikaci metody váženého aritmetického průměru proměnlivého v roce 2022

Období (2022)	Příjem		Výdej		Zůstatek		Výdejní cena (Kč)
	Množství (Ks)	Celková cena (Kč)	Množství (Ks)	Celková cena (Kč)	Množství (Ks)	Celková cena (Kč)	
19.01	1	132 768			2	245 252	122 626
15.02	1	139 320			3	384 572	128 191
02.03	1	139 320			4	523 892	130 973
24.03			1	130 973	3	392 919	
28.03			1	130 973	2	261 946	
01.04			1	130 973	1	130 973	
10.05	1	139 320			2	270 293	135 147
13.05			1	135 147	1	135 147	
19.05	2	278 640			3	413 787	137 929
23.05	1	139 320			4	553 107	138 277
25.05			1	138 277	3	414 830	
27.05			1	138 277	2	276 553	
27.05			1	138 277	1	138 277	
31.05			1	138 277	0	0	
07.07	1	139 320			1	139 320	139 320
22.07			1	139 320	0	0	
29.07	1	139 320			1	139 320	139 320
04.08	1	139 320			2	278 640	139 320
10.08			1	139 320	1	139 320	
19.08	1	139 320			2	278 640	139 320
29.08	1	139 320			3	417 960	139 320
29.08	1	139 320			4	557 280	139 320
29.08			1	139 320	3	417 960	
30.08	1	139 320			4	557 280	139 320
15.09			1	139 320	3	417 960	
27.09			1	139 320	2	278 640	
29.09	1	139 320			3	417 960	139 320
06.10			1	139 320	2	278 640	
21.10	2	278 640			4	557 280	139 320
04.11			1	139 320	3	417 960	
23.11			1	139 320	2	278 640	
13.12			1	139 320	1	139 320	
Náklady na spotřebu 2022				2 335 052			

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interního materiálu společnosti

9.2.2 FIFO

Metoda FIFO vychází z ocenění cenou, která byla dosažena při nákupu nejstarší skladové zásoby, vyžaduje pečlivou evidenci zásob. U této metody je na místě používání účetního

systemu pro evidenci tak, aby společnost mohla oceňovat příslušný druh vyskladňované zásoby správnou cenou v pořadí v jakém došlo k nákupu.

Část skladní karty, která byla interním pracovníkem společnosti poskytnuta umožňuje použití této metody znázornit pro dané období přesně, díky tomu, že před sledovaným obdobím nebyla tepelná čerpadla ve společnosti využívána. Tabulka č. 14 znázorňuje část výpisu ze skladní karty při využití metody FIFO v roce 2021. V roce 2022 je znázorněna část výpisu v tabulce č. 15.

Na konci sledovaného období k 31.12.2021 je na skladě 1 kus tepelného čerpadla v celkové hodnotě 112 484 Kč. Cena vyskladnění pro další výdej v roce 2022 je stanovena na 112 484 Kč Náklady na spotřebu v roce 2021 činí 582 704 Kč, v roce 2022 dle tabulky č. 15 jsou ve výši 2 335 052 Kč.

Tabulka 14: Zjednodušená skladní karta při aplikaci metody FIFO v roce 2021

	Příjem		Výdej		Zůstatek		
Období (2021)	Množství (Ks)	Celková cena (Kč)	Množství (Ks)	Celková cena (Kč)	Množství (Ks)	Celková cena (Kč)	Výdejní cena (Kč)
16.03	1	112 484			1	112 484	112 484
30.03			1	112 484	0	0	
06.09	1	112 484			1	112 484	112 484
07.09	2	224 968			3	337 452	112 484
22.09			1	112 484	2	224 968	
30.09	1	132 768			3	357 736	132 768
04.10			1	112 484	2	245 252	
26.10			1	112 484	1	132 768	
15.11			1	132 768	0	0	
15.11	1	112 484			1	112 484	112 484
Náklady na spotřebu 2021				582 704			

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interního materiálu společnosti

Tabulka 15: Zjednodušená skladní karta při aplikaci metody FIFO v roce 2022

	Příjem		Výdej		Zůstatek		
Období (2022)	Množství (Ks)	Celková cena (Kč)	Množství (Ks)	Celková cena (Kč)	Množství (Ks)	Celková cena (Kč)	Výdejní cena (Kč)
19.01	1	132 768			2	245 252	132 768
15.02	1	139 320			3	384 572	139 320
02.03	1	139 320			4	523 892	139 320
24.03			1	112 484	3	411 408	
28.03			1	132 768	2	278 640	
01.04			1	139 320	1	139 320	
10.05	1	139 320			2	278 640	139 320
13.05			1	139 320	1	139 320	
19.05	2	278 640			3	417 960	139 320
23.05	1	139 320			4	557 280	139 320
25.05			1	139 320	3	417 960	
27.05			1	139 320	2	278 640	
27.05			1	139 320	1	139 320	
31.05			1	139 320	0	0	
07.07	1	139 320			1	139 320	139 320
22.07			1	139 320	0	0	
29.07	1	139 320			1	139 320	139 320
04.08	1	139 320			2	278 640	139 320
10.08			1	139 320	1	139 320	
19.08	1	139 320			2	278 640	139 320
29.08	1	139 320			3	417 960	139 320
29.08	1	139 320			4	557 280	139 320
29.08			1	139 320	3	417 960	
30.08	1	139 320			4	557 280	139 320
15.09			1	139 320	3	417 960	
27.09			1	139 320	2	278 640	
29.09	1	139 320			3	417 960	139 320
06.10			1	139 320	2	278 640	
21.10	2	278 640			4	557 280	139 320
04.11			1	139 320	3	417 960	
23.11			1	139 320	2	278 640	
13.12			1	139 320	1	139 320	
Náklady na spotřebu 2022				2 335 052			

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interního materiálu společnosti

9.2.3 Vážený aritmetický průměr periodický

Jak již bylo uvedeno v kapitole 3.2.3 - *Vážený aritmetický průměr periodický*, pro využití váženého aritmetického průměru periodického je třeba stanovit časový úsek pro přepočet

ceny vyskladnění, který stanovuje účetní jednotka na základě svého uvážení. K přepočtu ceny vyskladnění však musí dojít minimálně jednou za měsíc.

Následující tabulka č. 16 znázorňuje část výpisu ze skladní karty za rok 2021 u kterého došlo ke změně ocenění výdeje váženým aritmetickým průměrem proměnlivým na ocenění metodou váženého aritmetického průměru periodického od počátku sledovaného období. Tabulka č. 17 znázorňuje zjednodušenou skladní kartu v roce 2022.

Po celé sledované období dochází k ocenění vyskladnění pomocí váženého aritmetického průměru periodického. K přepočtu ceny vyskladnění dochází vždy ke konci měsíce a vypočtená cena je následně použita pro veškerá ocenění zásob při vyskladnění v následujícím měsíci. V příloze č. 2 je znázorněn postup výpočtu ceny vyskladnění pro ocenění výdeje v uvedeném měsíci v roce 2021.

Na konci sledovaného období k 31.12.2021 je na skladě 1 kus tepelného čerpadla v celkové hodnotě 117 555 Kč. Cena vyskladnění pro další výdej v lednu roku 2022 je stanovena na 115 865 Kč. Náklady na spotřebu v roce 2021 činí 579 323 Kč, v roce 2022 dle tabulky č. 17 jsou ve výši 2 341 017 Kč.

Tabulka 16: Zjednodušená skladní karta při aplikaci metody Váženého aritmetického průměru periodického

Období (2021)	Příjem		Výdej		Zůstatek	
	Množství (Ks)	Celková cena (Kč)	Množství (Ks)	Celková cena (Kč)	Množství (Ks)	Celková cena (Kč)
16.03	1	112 484			1	112 484
30.03			1	112 484	0	0
06.09	1	112 484			1	112 484
07.09	2	224 968			3	337 452
22.09			1	112 484	2	224 968
30.09	1	132 768			3	357 736
04.10			1	117 555	2	240 181
26.10			1	117 555	1	122 626
15.11			1	119 245	0	3 381
15.11	1	112 484			1	115 865
Náklady na spotřebu 2021				579323		

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interního materiálu společnost

Tabulka 17: Zjednodušená skladní karta při aplikaci metody Váženého aritmetického průměru periodického v roce 2022

	Příjem		Výdej		Zůstatek	
Období (2022)	Množství (Ks)	Celková cena (Kč)	Množství (Ks)	Celková cena (Kč)	Množství (Ks)	Celková cena (Kč)
19.01	1	132 768			2	248 633
15.02	1	139 320			3	387 953
02.03	1	139 320			4	527 273
24.03			1	129 318	3	397 955
28.03			1	129 318	2	268 638
01.04			1	131 818	1	136 819
10.05	1	139 320			2	276 139
13.05			1	134 319	1	141 821
19.05	2	278 640			3	420 461
23.05	1	139 320			4	559 781
25.05			1	134 319	3	425 462
27.05			1	134 319	2	291 143
27.05			1	134 319	1	156 824
31.05			1	134 319	0	22 505
07.07	1	139 320			1	161 826
22.07			1	138 820	0	23 006
29.07	1	139 320			1	162 326
04.08	1	139 320			2	301 646
10.08			1	150 573	1	151 073
19.08	1	139 320			2	290 393
29.08	1	139 320			3	429 713
29.08	1	139 320			4	569 033
29.08			1	150 573	3	418 460
30.08	1	139 320			4	557 780
15.09			1	143 154	3	414 626
27.09			1	143 154	2	271 472
29.09	1	139 320			3	410 792
06.10			1	139 420	2	271 372
21.10	2	278 640			4	550 012
04.11			1	137 886	3	412 125
23.11			1	137 886	2	274 239
13.12			1	137 503	1	136 736
Náklady na spotřebu 2022				2 341 017		

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interního materiálu společnosti

9.2.4 Porovnání metod oceňování zásob při vyskladnění

V následující tabulce č. 18 lze vidět porovnání stavu zásob na skladě na konci sledovaného období, který se odrazí v rozvaze společnosti, a to v oběžném majetku.

V tabulce č. 18 jsou zobrazeny také náklady na spotřebu za celé sledované období, které budou znázorněny ve výkazu zisku a ztráty.

Tabulka 18: Stav zásob na skladě při využití různých metod ocenění při vyskladnění

	2021	2021	2022	2022
Zkoumaná metoda	Konečný stav (Kč)	Náklady na spotřebu (Kč)	Náklady na spotřebu (Kč)	Konečný stav (Kč)
Vážený aritmetický průměr proměnlivý	112 484	582 704	2 335 052	139 320
FIFO	112 484	582 704	2 335 052	139 320
Vážený aritmetický průměr periodický	115 865	579 323	2 341 017	136 736

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interního materiálu společnosti

Z tabulky č. 18 lze vidět, že zůstatková cena na konci období roku 2021 i 2022 je pro všechny metody poměrně shodná. U metody FIFO a váženého aritmetického průměru proměnlivého by společnost dosáhla totožných hodnot. Využití obou metod se v hodnotě konečného zůstatku zásob na skladě lišilo o 3 381 Kč oproti metodě váženého aritmetického průměru proměnlivého v roce 2021. V roce 2022 byla hodnota váženého aritmetického průměru periodického nižší o 2 584 Kč. V případě použití metody váženého průměru periodického by konečný stav zásob na skladě dosáhl nejvyšší hodnoty v roce 2021 a naopak nejnižší v roce 2022. Důvodem jsou především stejné ceny zásob v průběhu sledovaného období.

Nejnižší hodnotu nákladů na spotřebu vykazuje použití pro ocenění při vyskladnění metoda váženého aritmetického průměru proměnlivého v roce 2021. V roce 2022 naopak metoda FIFO a metoda váženého aritmetického průměru proměnlivého. Pokud dojde k porovnání celkových nákladů za sledované období, pak nejnižší náklady na spotřebu vykazuje použití metody FIFO a váženého aritmetického průměru proměnlivého.

V roce 2021 by vedlo využití metody FIFO a váženého aritmetického průměru proměnlivého, který využívá společnost pro ocenění zásob při vyskladnění k ovlivnění výsledku hospodaření, a to jeho snížení. V roce 2022 by snížení výsledku hospodaření způsobilo využití metody váženého aritmetického průměru periodického.

9.3 Slevy na nakoupené zásoby

Ve společnosti XYZ s.r.o. dochází k poskytování skonta od dodavatelů, kterými se snaží dodavatelé urychlit úhradu od odběratele, aby mohli využít peněžní prostředky pro další podnikání. Udělení skonta je vždy zaznamenáno na příslušné faktuře. Skonta se ve společnosti objevují převážně na fakturách za nakoupené zboží do střediska 300 – Velkoobchod. Možnosti pro udělení skonta jsou upraveny ve smlouvě mezi dodavatelem a společností. Skonto je poskytováno dodavateli z České republiky i dodavatelem z Itálie.

Skonto je poskytováno na základě:

- včasného termínu úhrady,
- odebraného množství za jeden rok.

Skonto za včasný termín úhrady je udělováno společnosti, pokud zaplatí před stanoveným termínem úhrady. U zboží od dodavatele z Itálie je poskytováno skonto za včasnou úhradu ve výši 2 % z celkové ceny bez DPH. U zboží dodávaného českými dodavateli se výše skonta pohybuje v rozmezí 2 % až 6 % z celkové ceny bez DPH. Jednou za měsíc společnosti přijde na všechna skonta hromadný dobropis od příslušného dodavatele a tento dobropis se k těmto nedoplatkům přiřadí.

Například, pokud si firma objedná zboží od svého výhradního dodavatele z České republiky a na faktuře bylo uvedeno, že v případě, že dojde k úhradě faktury do 5 dnů od vystavení, pak bude poskytnuto skonto ve výši 6 %. Firma uhradí fakturu do 5 dnů a odešle částku poníženou o 6 %. Pokud však k úhradě v tomto termínu nedojde, pak platí běžný termín splatnosti v délce 30 dnů a odeslaná částka je ve stanovené výši a není o skonto ponížena.

Skonto za odebrané množství za jeden rok je poskytováno na základě zhodnocení odebraného množství v minulém účetním období. Pokud hodnota přesáhne hodnotu stanovenou ve smlouvě mezi dodavatelem a společností, pak dojde k udělení mimořádného skonta. Dodavatel vrátí společnosti část poskytnutých peněžních prostředků z odebraného množství.

10 Způsoby účtování zásob

Ve společnosti XYZ &, spol. s.r.o. je vedeno podvojně účetnictví v české měně, kdy účetním obdobím je kalendářní rok, jehož začátek je 1.1. 202X a konec 31.12.202X. Společnost využívá pro účtování účetní program ABC9, sestavený na míru od společnosti ABC9 international a.s. Ve společnosti nedochází k účtování materiálu ani zboží na cestě. Daňové přiznání má společnost povinnost podávat do 30.6 202X.

Při účtování zásob v běžném provozu na skladech umožňuje účetní systém, aby naplňování středisek, účtů na dokladech a vznik rozúčtování probíhal automaticky. Jedná se o usnadnění práce pro běžné uživatele, kteří vyplní k daným zásobám pouze potřebné informace, jako například účetní skupinu zásob nebo kód pohybu složek.

Společnost má daný systém pro tvorbu a doplnění správnosti faktur tak, aby nedocházelo k chybám. Faktura se nejprve zapíše, pak se předá vedoucímu příslušného střediska, který zapíše středisko, přiřadí zakázku, odsouhlasí položky faktury a poté ji podepíše. Následně se faktura vrací do střediska správy, kde dojde k doplnění údajů a správnému zaúčtování. Poté se změní stav faktury na schválen a udělá se příjem nebo cenová karta, pokud dojde ke zjištění chybějících údajů o středisku, zakázce dojde k jejich doplnění. V poslední fázi dojde k předání faktury vedení společnosti, jednatele, který fakturu schválí a podepíše nebo naopak. Po podepsání může být faktura zaplacená. K zaplacení faktury dochází dle splatnosti, pokud datum splatnosti není urgentní, pak jsou platby prováděny 2 - 3x do měsíce.

10.1 Způsob účtování zásob dle organizační struktury

U výběru způsobu účtování zásob je ve společnosti rozhodující, o jaké středisko se jedná. V následující tabulce č. 19 je znázorněno rozdělení středisek dle způsobu účtování.

Tabulka 19: Rozdělení středisek podniku dle evidence

Středisko	Název střediska	Evidence
100	Voda, topení ČB	Způsob A
110	Voda, topení Praha	Položkově
150	Vzduchotechnika Praha	Cenová karta
200	Měření a regulace	Cenová karta
300	Velkoobchod	Způsob A
400	Projekce	
500	Vzduchotechnika ČB	Cenová karta
600	Servis (domácnosti)	
700	Elektrika	Cenová karta
800	Servis (firmy)	Cenová karta
999	Správa (nabídky, účetnictví)	

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů poskytnutých pověřeným pracovníkem společnosti XYZ & spol. s.r.o.

Střediska 100 – Voda topení ČB, 300 – Velkoobchod využívají pro účtování zásob způsob A. U střediska 300 – Velkoobchod dochází k účtování opravných položek ke konci účetního období.

U střediska 110 – Voda, topení Praha dochází k účtování položkově na příslušné analytické účty, kdy každý druh materiálu je evidován jednotlivě. Jedná se jiný způsob označení účtování ve společnosti způsobem A, rozdílem je, že materiál vždy pouze projde skladem a rovnou se vyskladní. Nemá žádný konečný zůstatek. Na příslušných účtech dojde k zaznamenání objemu a ceny materiálu, což účetní jednotce umožňuje sledovat jaké položky byly v průběhu účetního období spotřebovány.

Střediska 150 – Vzduchotechnika Praha, 200 – Měření a regulace, 500 – Vzduchotechnika ČB, 700 - Elektrika a 800 – Servis využívají k evidenci pouze cenovou kartu. Zásoby procházejí skladovou evidencí pod označením cenová karta. Nedochází k účtování položkově a nelze tedy zpětně rozpoznat o jaké položky se jednalo bez fyzického nahlédnutí do inventury. Střediska s cenovou kartou by měla vyčíslovat rozpracovanost a říkat, kolik zásob jim ke konci roku zůstává. Oproti tomu by měla sdělovat, jaké jsou jejich výnosy na konci účetního období.

10.2 Způsob účtování A

Způsob A společnost využívá při účtování materiálu a zboží ve středisku 100 – Voda, topení ČB a 300 – Velkoobchod.

Společnost nevyužívá účty pořízení k evidenci materiálu a zboží, tedy účty 111- Pořízení materiálu a 131 – Pořízení zboží. Při nákupu zboží a materiálu v průběhu

účetního období dochází tedy k vynechání kalkulačních účtů pořízení a k účtování přímo na účet 112 – Materiál na skladě a v případě zboží 132 – Zboží na skladě. Tyto majetkové účty nejsou ve společnosti analyticky rozdělené.

V okamžiku faktické spotřeby zásob se materiál a zboží účtují do provozních nákladů. Provozní náklady jsou ve společnosti rozdělovány analyticky dle příslušných středisek, ve kterých ke spotřebě došlo. Účet 501 – Spotřeba materiálu je ve společnosti rozdělen na účet 501.100 – Spotřeba materiálu ve středisku Voda, topení ČB, 501.150 – Spotřeba materiálu ve středisku Vzduchotechnika Praha, 501.300 – Spotřeba materiálu ve středisku Velkoobchod a další. Při spotřebě zboží dochází k účtování na vrub účtu 504 – Prodané zboží, který je rozdělen opět analyticky např. 504.300 – Prodané zboží ve středisku Velkoobchod.

Účty provozních výnosů skupiny 60x jsou také analyticky rozděleny dle jednotlivých středisek a umožňují společnosti na konci účetního období porovnat a zhodnotit provozní výnosy a náklady pro jednotlivá střediska.

10.3 Inventarizace zásob

Ve společnosti dochází k inventarizaci fyzické neboli periodické inventarizaci, která se provádí každoročně k datu sestavení účetní závěrky řádné na všech provozovnách a v sídle společnosti. Společnost sestavuje účetní závěrku k 31.12.202x ve smyslu §29, §30 zákona č. 563/1991 Sb., v platném znění. K průběžné inventarizaci v podniku nedochází. Inventarizace sdružuje činnosti, které souvisejí s provedením inventury, zaúčtováním inventurních rozdílů a se skladovou uzávěrkou při speciálních metodách účtování skladů.

Společnost má povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, proto dochází k přítomnosti auditora i v průběhu inventarizace, a to při fyzické inventuře zásob. Povinnost auditu společnosti je účetní, klade se tedy důraz především na správnou výši účetních zůstatků na konci roku, a to například stanovených mezd, majetku, zásob. Přítomný auditor také sleduje, zda inventarizační komise dodržuje správné postupy. Na fyzickou inventuru zásob dohlíží ze společnosti ABC s.r.o. pověřený auditor.

Jednatel společnosti vydává dostatečně včas příkaz jednatele k provedení inventarizace majetku a závazků za příslušný rok, kde je upravena ústřední inventarizační komise, která má plnou kontrolní moc a zodpovídá za řádné a včasné provedení

inventarizace, a to ve všech věcech, kterých se inventarizace týká. V příkazu jednatele jsou upraveny dílčí inventarizační komise, které zodpovídají za provedení inventury u jednotlivých druhů majetku a závazků. Před zahájením jednotlivých inventur dochází k provedení instruktáže jednotlivých inventarizačních komisí.

Inventarizace je prováděna u zboží na skladech vedených na účtových skupinách 13x zboží. Způsob inventury je fyzický, ale i dokladový. Je stanovena příslušná dílčí inventarizační komise a její vedoucí. Inventarizace probíhá tak, že dojde ke zjištění očekávané výše skladu dle účetního systému, který eviduje přírůstky a úbytky zásob, zjistí se jejich fyzický, skutečný stav a následně dojde k přepočtení, zda očekávaný stav je shodný se stavem skutečným.

Může vzniknout přebytek i manko. Ve společnosti často dochází k záměnám zásob. Například u materiálu z důvodu, že je jeden druh materiálu evidován v účetním systému vícekrát. Důsledkem záměny dochází u jednoho účtu k manku a je třeba najít příslušný účet, kde se vyskytl přebytek, ten je třeba převést tak, aby došlo ke srovnání správného stavu materiálu prostřednictvím záměny v účetním systému, která mohla vzniknout již při pořízení materiálu.

Postup inventury ve společnosti v účetním systému ABC9:

- vytištění podkladů pro inventuru,
- zadání skutečných zjištěných stavů,
- vygenerování opravných inventurních dokladů.

Pro každý sklad je při inventuře vytvořena nová hlavička dokladů, jedná se o inventurní příjemku a výdejku. V této hlavičce dokladů se zakládají složky zboží na skladě, u kterých došlo k rozdílu mezi stavem skutečným a očekávaným. Pro tyto případy jsou využívány speciální kódy pohybů, které lze využít pouze pro inventuru a umožňují správné záúčtování inventurních rozdílů.

Účetní systém umožňuje během probíhající inventury konkrétní sklad uzavřít a zakázat tak pořizování jiných skladových dokladů než inventurních.

Po upravení nesrovnalostí dojde k rekapitulaci inventury, kde se zjistí rozdíl přebytku a manka. Rozdíl musí sedět se skladovou příjemkou na přebytky a výdejkou na manka. Pokud sedí, pak se rekapitulace dostane na nulu a sklad by měl být srovnaný.

Členové inventarizační komise vypracují inventurní zápis po provedených inventurách, který musí obsahovat potřebné náležitosti. Inventurní zápisy jsou předány pověřeným pracovníkům controllingu včetně návrhů na likvidaci nadbytečných a neupotřebitelných zásob, zaúčtování zjištěných inventarizačních rozdílů a další.

Poslední částí inventarizace je projednání výsledků inventur při poradě vedení a zajištění promítnutí výsledků do účetnictví.

Jak již bylo zmíněno, v důsledku inventarizace může dojít ke vzniku manka či přebytku. Společnost nemá stanovenou normu přirozených úbytků. Proto v případě vzniku úbytku dojde k zaúčtování manka na příslušný účet 549 – Manka a škody z provozní činnosti oproti příslušnému účtu zásob. Opačný případ, který v důsledku inventarizace může vzniknout je přebytek materiálu a zboží, který se zaúčtuje ve prospěch příslušného účtu zásob oproti účtu 648 – Ostatní provozní výnosy.

10.4 Opravné položky k zásobám

Opravné položky snižují hodnotu zásob za dané účetní období zobrazovanou v rozvaze společnosti. V rozvaze dochází k zobrazení opravných položek u příslušné skupiny zásob ve sloupci korekce tak, aby došlo k vykázání reálných čísel ve sloupci netto.

Ve společnosti jsou vytvářeny u střediska 300 – Velkoobchod, a to pouze u pomaluobrátkových zásob. Jedná se o zásoby, jejichž doba skladování je delší (např. 10 let) z důvodu, že jsou poptávané zřídka. Opravné položky jsou vytvářeny také v případě, že se jedná o zásoby zastaralé či jinak znehodnocené. Ve společnosti dochází k tvorbě opravných položek pouze u zboží.

Opravné položky k pomaluobrátkovým zásobám jsou vytvářeny na základě analýzy obrátkovosti zásob a individuálního posouzení zásob pověřenou osobou. Výše opravných položek u zásob udává hodnotu o kolik za účetní období hodnota skladu poklesla.

Následující tabulka č. 20 zobrazuje změny za poslední 3 roky ke kterým došlo na účtu opravných položek zásob. U zůstatků na konci účetního období je zřejmé, že po celé sledované období dochází k poklesu celkové hodnoty opravných položek u zboží. Výše opravných položek na konci roku je uvedena s minusovým znaménkem,

Hodnota opravných položek je ve společnosti evidována s minusovým znaménkem, avšak v rozvaze bude uvedena ve sloupci korekce s plusovým znaménkem.

Netto změna představuje o kolik se opravná položka k zásobám za daný rok zvýšila nebo snížila. Pokud je netto změna záporná, pak dojde ke zvýšení zůstatku opravné položky, naopak v případě, že je netto změna kladná, tak dojde ke snížení zůstatku opravné položky k zásobám.

Tabulka 20: Zobrazení změny na účtu opravných položek

	Opravné položky k zásobám (tis. Kč)
Netto změna v roce 2019	-20
Zůstatek k 31.12.2019	-796
Netto změna v roce 2020	52
Zůstatek k 31.12.2020	-744
Netto změna v roce 2021	21
Zůstatek k 31.12.2021	-723

Zdroj: Výroční zpráva a rozvaha společnosti z let 2019, 2020, 2021

K účtování tvorby opravných položek ke zboží ve společnosti dochází prostřednictvím účtu 196 – Opravná položka ke zboží a souvztažně ve prospěch účtu 559 - Tvorba a zúčtování ostatních opravných položek v provozní činnosti. Při rozpouštění opravných položek dochází k opačnému zúčtování, na účet 559 - Tvorba a zúčtování ostatních opravných položek v provozní činnosti a souvztažně ve prospěch účtu 196 - Opravná položka ke zboží, viz. kapitola 4.6, tabulka č. 5.

11 Analýza výsledků, diskuse

VYMEZENÍ ZÁSOb

V kapitole č. 8 Vymezení zásob bylo znázorněno složení zásob a jejich jednotlivé složky. Na základě těchto údajů lze vidět problém, kterému společnost čelí již od roku 2021. Jedná se o zvyšování cen dodávaného materiálu, od roku 2022 došlo také ke zdražování energií. Zdražování cen materiálu není problémem pouze společnosti, ale i celosvětovým, který nastal v důsledku pandemie a z ní vzniklé výrobní, ale i přepravní krize. Další příčinou je válka na Ukrajině, díky které došlo ke zvýšení cen energií. V budoucnu společnost očekává další zdražování, které bude mít vliv na výsledek hospodaření společnosti.

Tabulka 21: Struktura zásob společnosti v letech 2019-2021 (v tis. Kč a v %)

Rok	2019 (tis. Kč)	2019 (%)	2020 (tis. Kč)	2020 (%)	2021 (tis. Kč)	2021 (%)
Materiál	2 015	18,31	1 845	15,69	1 877	13,30
Zboží	8 988	81,69	9 912	84,31	12 241	86,70
Zásoby celkem	11 003	100	11 757	100	14 118	100

Zdroj: Vlastní zpracování dle rozvahy společnosti XYZ &, spol. s.r.o. z let 2019, 2020, 2021

V tabulce č. 21 je znázorněna struktura zásob společnosti XYZ s.r.o. V roce 2021 došlo k nárůstu celkové hodnoty zásob, a to především v podkategorii zboží na jejíž výši měl vliv také zjištěný nový prodej tepelných čerpadel a součástek k nim.

Problémem společnosti je právě již zmíněný nedostatek tepelných čerpadel, kotlů a součástek k nim určených. Tento problém se společnost rozhodla řešit prostřednictvím poradců na uspokojení pohledávek zákazníků. V této oblasti bych společnosti navrhla, zda není vhodné zvážit rozšíření dodavatelské sítě. Avšak celosvětové zvyšování cen materiálu společnost těžko ovlivní, proto je důležité, jak se k tomu společnost postaví. U části dodavatelů má společnost ceny fixní, ale i přes to dochází začátkem roku ke zdražování např. o 10 %. V roce 2022 došlo k uzavření skladu materiálu v Praze. Tuto budovu měla společnost v pronájmu a sklad přesunula do vlastní budovy v Českých Budějovicích, to společnosti zajistilo snížení nákladů na pronájem i energie.

Ve společnosti za uplynulé období došlo již ke zvyšování konečných cen pro zákazníky. Dle mého názoru by měla společnost v případě dalšího zdražování zásob pokračovat v navyšování konečné ceny pro zákazníky tak, aby nedošlo k jejímu zániku kvůli snaze udržet konečné ceny na původní úrovni. Snižování marže, která je součástí

konečné ceny pro odběratele by mohlo být pro společnost v dlouhém období likvidační. Avšak při navýšení konečné ceny musí pověřená osoba důkladně zvážit dopad na odběratele, zákazníky, které by v případě vysokého navýšení mohla společnost ztratit.

DIVERZIFIKACE DODAVATELŮ

Vzhledem k nedostatku tepelných čerpadel, kotlů a součástí k nim určeným bych společnosti navrhla možné rozšíření dodavatelské sítě, případně zvážení objednávání vyššího množství tak, aby nedocházelo k tvorbě pořadníků a potřebě objednávat až 8 měsíců dopředu. Tímto problémem by se mělo zabývat obchodní oddělení a provést případně i příslušnou analýzu, zda je možné uvolnit peněžní prostředky na větší objem nedostatkového zboží a zda je vůbec možné ještě dodavatelskou síť více rozšířit.

METODY OCEŇOVÁNÍ ZÁSOB

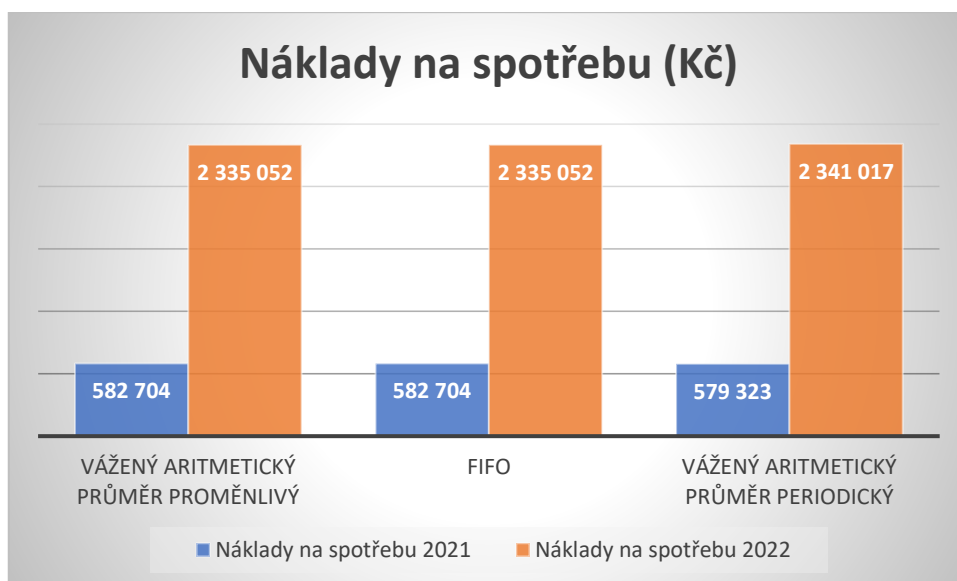
Společností využívaná metoda váženého aritmetického průměru proměnlivého je metodou, která je poměrně pracná, ale společnost využívá tuto metodu prostřednictvím účetního systému, který usnadňuje pracovníkům společnosti práci.

Sledovaná tepelná čerpadla jsou součástí celkové hodnoty zásob, na hodnotě zásob se podílí mnoho dalších složek. Hodnocení, zda je využívaná metoda ocenění efektivní, je proto pouze teoretické, kdy se předpokládá, že pokud by došlo k výpočtu možných metod oceňování zásob při vyskladnění u veškerých složek zásob, pak by tato metoda vedla ke stejným nebo podobným výsledkům.

Dle grafu č. 4 a č. 5 metoda váženého aritmetického průměru proměnlivého vykazuje nejnížší náklady na spotřebu spolu s metodou FIFO v roce 2022 a nejvyšší skladovou cenu. V roce 2021 naopak nejnížší skladovou cenu na konci období a nejvyšší náklady na spotřebu.

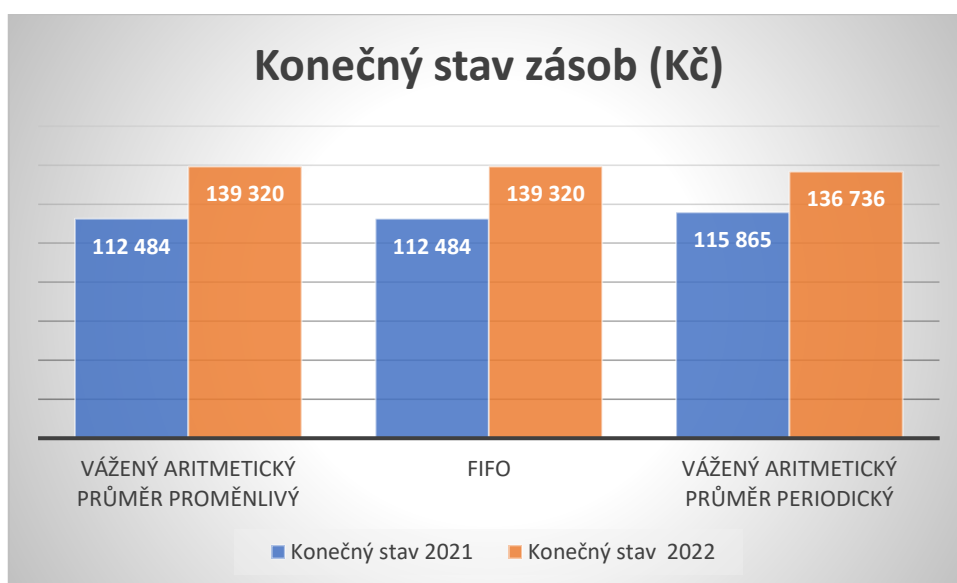
V roce 2021 dle grafu č. 4 byl v důsledku využití metody ocenění váženým aritmetickým průměrem proměnlivým a metodou FIFO snížen výsledek hospodaření o 3 381 Kč více než při použití metody váženého aritmetického průměru periodického. V roce 2022 by nepatrné snížení výsledku hospodaření způsobilo využití metody váženého aritmetického průměru periodického, který je oproti dalším zkoumaným metodám vyšší o 5 965 Kč. Rozdíl mezi zkoumanými metodami je minimální, ceny tepelných čerpadel se za sledované období výrazně a často neměnily.

Graf 4: Náklady na spotřebu při využití různých metod ocenění při vyskladnění v roce 2021 a 2022

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interního materiálu společnosti

Graf 5: Stav zásob na skladě při využití různých metod ocenění při vyskladnění v roce 2021 a 2022

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interního materiálu společnosti

Metoda FIFO dosáhla při znázornění ocenění stejných konečných zůstatků na skladě a nákladů na spotřebu jako metoda váženého aritmetického průměru proměnlivého za obě sledované období. U sledované společnosti by bylo využití metody FIFO poměrně neefektivní, především z důvodu, že společnost očekává další zdražování zásob a metoda FIFO by mohla vést k podhodnocení zásob, jelikož jsou zásoby při vyskladnění oceňovány staršími cenami, ale nově nakupované zásoby mají vyšší hodnotu.

Dle celkových obrátů sledované zásoby v následující tabulce č. 22 lze vidět, že v průběhu sledovaného období došlo k výraznému nárůstu hospodaření s tepelnými čerpadly oproti roku 2021, kdy byl společností zahájen jejich prodej. Na základě sledovaných dat lze za přesnější výsledek považovat hodnoty z roku 2022, kde byl u skladové zásoby zaznamenán větší pohyb. Samozřejmě společnost by měla vycházet z dlouhodobého plánu na základě kterého již nyní může znát objednávky tepelných čerpadel pro rok 2023 díky analýze zásob, kterou by mělo provádět obchodní oddělení.

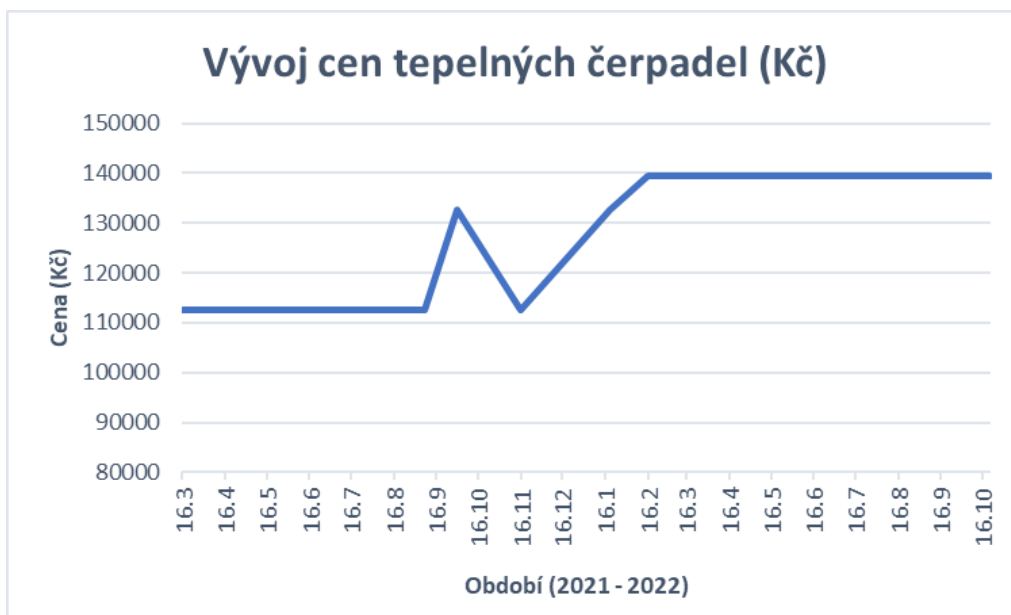
Tabulka 22: Příjem a výdej tepelných čerpadel v letech 2021 a 2022

Období	Příjem (Ks)	Výdej (Ks)
2021	6	5
2022	17	18

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interního materiálu společnosti

V následujícím grafu č. 6 lze vidět, že pořizovací ceny tepelných čerpadel jsou poměrně stálé, nedochází k častým změnám pořizovací ceny. Stálost cen je zapříčiněna zdražováním, ke kterému dochází u většiny dodavatelů začátkem kalendářního roku.

Graf 6: Vývoj pořizovací ceny tepelných čerpadel v letech 2021, 2022

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interního materiálu společnosti

Dle mého názoru by pro společnost změna metody oceňování při vyskladnění nebyla časově, finančně ani administrativně náročná díky používanému systému, který stanovuje ceny vyskladnění automaticky. V případě změny používané metody na metodu váženého aritmetického průměru periodického by bylo třeba detailně stanovit rozdíly u všech ocenění při vyskladnění zásob a další náklady týkající se změny metody

oceňování a tím by náklady na změnu mohly být vyšší, než samostatný přínos změny metody.

Při interpretaci výsledků jednotlivých metod bylo zjištěno, že metoda, která je společností využívána se jeví dle mého názoru jako vhodná vzhledem ke konečné ceně na skladě a k nákladům na spotřebu za sledované období. Pokud by bylo společností poskytnuto více dat pro hodnocení, pak by mohlo dojít k jinému výsledku. Společností využívaná metoda váženého aritmetického průměru proměnlivého, díky stále přepočítávané ceně minimalizuje vznik podhodnocení zásob. Pro každou vyskladněnou zásobu odráží jak hodnoty nových nákupních cen, tak hodnoty starých nákupních cen.

SYSTÉM SKONT

Dlouhodobě je u společnosti stav peněžních prostředků na konci období výrazně v kladných hodnotách, například v roce 2021 činil stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci období 14 395 000 Kč. Společnost by se měla plně zaměřit u dodavatelů, kteří nabízejí skonto za včasnou úhradu, aby ke včasné úhradě opravdu docházelo. To ji umožní alespoň mírně snížit pořizovací cenu, pokud je však pořizovací cena s udělením skonta nižší než cena, které by společnost dosáhla v případě využití jiných dodavatelů.

ZPŮSOBY ÚČTOVÁNÍ ZÁSOB

Společnost využívá pro účtování zásob způsob A, který představuje přehledné zachycení pohybů zásob po celé účetní období díky účtování zásob do nákladů v momentě jejich faktické spotřeby. Způsob účtování A umožňuje společnosti provádět finanční analýzu v průběhu účetního období díky možnosti zjištění aktuálního stavu zásob. Způsob účtování B neumožňuje přehledné zachycení pohybů zásob za účetní období, protože dochází k účtování zásob přímo do spotřeby, a proto je třeba vést průběžnou skladovou evidenci.

Dle mého názoru je pro společnost využívání způsobu účtování A oproti způsobu účtování B dostatečně efektivní, především díky přehlednému zachycení pohybů zásob v průběhu účetního období, přehledu o stavu zásob na skladě a jejich skutečné spotřebě.

INVENTARIZACE ZÁSOb

Průběžná inventarizace je pro podnik dostatečně efektivní. Inventarizace ve společnosti bude od roku 2023 spolehlivější a průkaznější kvůli uzavření střediska v Praze a přesunu materiálu do střediska v Českých Budějovicích, kde se nachází i zbývající materiál společnosti.

Dle mého názoru je největším problémem u inventarizace zásob záměna materiálu, ke které ve společnosti dochází. Příčinnou záměn je evidování jednoho druhu materiálu vícekrát. Společnost by se proto měla zaměřit na vyřešení tohoto problému, například větší pozorností při zadávání dodávaného materiálu v účetním systému a eliminací nadbytečných účtů. Ke kontrole stavu zásob dochází pouze jednou ročně. Společnost by pro eliminaci záměny materiálu mohla zavést častější inventarizaci i v průběhu účetního období u skladu, ve kterém dochází k záměnám, čímž by došlo k průkaznějšímu a spolehlivějšímu zobrazení skutečností.

12 Závěr

Cílem práce bylo v teoretické části vymezit zásoby, jejich kvalifikaci, analyzovat zásoby z hlediska možných metod oceňování při pořízení, ale také při vyskladnění a způsobů účtování. V poslední části znázornit zobrazení zásob v účetní závěrce. Informace, které byly uvedeny v teoretické části, byly také následně využity jako podklad pro praktickou část.

V praktické části došlo k aplikování teoretických východisek u konkrétní společnosti XYZ s.r.o. Jejíž hlavní činností je provádění kompletních dodávek domovní techniky i vytvoření projektu a technické přípravy. Dále došlo ke zkoumání způsobu, jak v daném podniku dochází k vymezení zásob, ocenění a účtování.

Nejprve došlo k vymezení zásob ve společnosti, jejich struktury a zobrazení zastoupení zásob na celkových aktivech v letech 2019–2021, kdy se celková hodnota zásob pohybovala v rozmezí mezi 11 až 15 miliony Kč. Následně byla popsána organizační struktura podniku, která je přehledná díky rozdělení společnosti na střediska. Každé středisko je označeno příslušným analytickým účtem, např. 100 – Voda, topení ČB, 400 – Projekce, 500 – Vzduchotechnika.

Ve významné části praktické části bylo čerpáno právě z kapitoly definované v teoretické části, která se věnovala ocenění zásob při vyskladnění, konkrétně se jednalo o kapitolu 3.2. V praktické části došlo k porovnání tří metod ocenění při vyskladnění, aby mohlo dojít k porovnání vhodné metody ocenění pro společnost. Interním pracovníkem byla poskytnuta skladní karta tepelných čerpadel. Na základě ní mohlo dojít k analýze. Tepelná čerpadla představují důležitou část zásob společnosti od roku 2021, kdy došlo k zahájení jejich prodeje společností, která nabízí také služby spojené s jejich instalací a údržbou. U váženého aritmetického průměru proměnlivého a metody FIFO činily náklady na spotřebu v roce 2021 582 704 Kč a u metody váženého aritmetického průměru periodického 579 323 Kč. V roce 2022 byla u váženého průměru periodického zaznamenána nejvyšší hodnota nákladů na spotřebu 2 341 017 Kč, u metody FIFO a váženého průměru proměnlivého byly hodnoty opět shodné ve výši 2 335 052 Kč. Bylo zjištěno, že společností využívaná metoda se jeví jako vhodná, oproti ostatním metodám, které byly pro ocenění využity. Mezi jednotlivými metodami došlo k minimálním rozdílům. Důvodem, proč rozdíl mezi využitými metodami byl zanedbatelný jsou poměrně stálé ceny, které se za sledované období měnily minimálně.

Interním pracovníkem byly také poskytnuty informace o skontu, která jsou společnosti poskytována na nakupované zásob. Zde lze doporučit, aby společnost u dodavatelů, kteří skonto poskytují dodržovala termíny splatnosti, pokud je to možné a výhodné pro společnost.

Další část práce byla věnována způsobu účtování zásob. Způsob účtování A představuje pro společnost dostatečně přehledné zachycení pohybů zásob po celé účetní období díky účtování zásob do nákladů v momentě jejich faktické spotřeby. Ostatní střediska neobsahují zásoby, nebo je rovnou evidují prostřednictvím cenové karty, proto byla věnována podstatná část střediskům, které využívají způsob účtování A. U inventarizace zásob bylo zjištěno, že často dochází k záměnám materiálu, proto by bylo vhodné tyto záměny eliminovat, např. zavedením častější inventarizace u problémového skladu, větší pozorností, eliminací nadbytečných účtů.

V následujících letech bude dle očekávání společnosti společnost čelit zdražování materiálu a zboží a na to je třeba, aby se připravila. Možné řešení je zdražování, ale ve výši stanovené obchodním oddělením po provedení řádné analýzy, aby nedošlo ke ztrátě zákazníků. U nedostatku tepelných čerpadel a kotlů lze zvážit diverzifikaci dodavatelů.

I. Summary and keywords

The bachelor thesis deals with "Inventory analysis from an accounting point of view". The objective of the thesis is to define inventory, its qualification, analyze inventory in terms of possible valuation methods and accounting methods. Furthermore, it analyses the impact of inventories on the profit and loss and financial statements. In the practical part, the theoretical background is applied to a specific business entity. The enterprise that the thesis examines in terms of inventory analysis is 'XYZ s.r.o.'. This enterprise deals with the execution of complete deliveries of home appliances, including the creation of a project and technical preparation. The thesis first focuses on characteristics of business entity, how inventories are acquired in the enterprise and then how the enterprise accounts its inventories. The main part focuses on the valuation of inventories when they are removed from the enterprise. The method of valuation of inventories on removal using the moving average method will be compared with the weighted arithmetic periodic average method and the FIFO method for a selected type of inventories. The final part is focused on the discussion and evaluation of the information found in the practical part.

Key words: Inventory measurement, inventory management, inventory differences, adjustments items, inventory accounting

II. Seznam použitých zdrojů

Zákony a právní předpisy

České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 375/2003 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, a o veterinárních požadavcích na živočišné produkty

Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky

Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon)

Zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů

Seznam použité literatury

Březinová, H. (2017). *Rozumíme účetní závěrce podnikatelů* (2. vydání). Wolters Kluwer.

Chalupa, R., Kadlec, J., Pilátová, J., Procházková, D., Sedlák, R., Skálová, J., Vlach, P., Fišerová, E., & Tkáč, R. ([2003]-2018). *Abeceda účetnictví pro podnikatele* .. (16.akt.vyd.). ANAG.

Líbal, T. (2018). *Účetnictví: principy a techniky* (5. aktualizované vydání). ICU.

Louša, F. (2012). *Zásoby: komplexní průvodce účtováním a oceňováním* (4., aktualiz. vyd). Grada.

Ryneš, P. (2022). *Podvojně účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k .* (22.akt.vyd.). Trizonia.

Skálová, J., & Suková, A. (2021). Podvojně účetnictví .. (27.vyd.). Grada.

Internetové zdroje

First-In First-Out (FIFO). (2022). Corporate Finance Institute. Retrieved April 13, 2023, from <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/accounting/first-in-first-out-fifo/>

Last-In First-Out (LIFO). (2023). Corporate Finance Institute. Retrieved April 13, 2023, from <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/accounting/last-in-first-out-lifo/>

Zásoby v účetnictví: Vymezení a členění zásob a základy oceňování: 1. díl. (2021). Money S3 Blog. Retrieved October 18, 2022, from <https://money.cz/novinky-a-tipy/ucetnictvi-2/jak-na-zasoby-v-ucetnictvi-1-dil/>

III. Seznam obrázků, tabulek a grafů

Seznam obrázků

Obrázek 1: Zjednodušené organizační schéma společnosti XYZ &, spol. s.r.o.....	29
Obrázek 2: Faktura – daňový doklad	35
Obrázek 3: Skladová výdejka	36

Seznam tabulek

Tabulka 1: Základní kalkulační vzorec	11
Tabulka 2: Účtování nevyfakturované dodávky zásob – faktura za materiál je nižší než původní odhad	17
Tabulka 3: Účtování nevyfakturované dodávky zásob – faktura za materiál je vyšší než původní odhad	17
Tabulka 4: Účtování zásob na cestě	18
Tabulka 5: Účtování opravných položek u zásob	20
Tabulka 6: Zobrazení zásob v rozvaze ve zkráceném rozsahu	22
Tabulka 7: Zobrazení zásob v rozvaze v plném rozsahu	22
Tabulka 8: Zobrazení zásob v části výkazu zisku a ztráty	23
Tabulka 9: Struktura zásob společnosti v letech 2019-2021 (v tis. Kč a v %):	31
Tabulka 10: Přehled významných položek v letech 2019, 2020, 2021 (v tis. Kč)	31
Tabulka 11: Vývoj tržeb a nákladů z prodeje zboží (v tis. Kč)	33
Tabulka 12: Zjednodušená skladní karta při aplikaci metody váženého aritmetického průměru proměnlivého v roce 2021	37
Tabulka 13: Zjednodušená skladní karta při aplikaci metody váženého aritmetického průměru proměnlivého v roce 2022	38
Tabulka 14: Zjednodušená skladní karta při aplikaci metody FIFO v roce 2021 .	39
Tabulka 15: Zjednodušená skladní karta při aplikaci metody FIFO v roce 2022 .	40
Tabulka 16: Zjednodušená skladní karta při aplikaci metody Váženého aritmetického průměru periodického	41
Tabulka 17: Zjednodušená skladní karta při aplikaci metody Váženého aritmetického průměru periodického v roce 2022	42
Tabulka 18: Stav zásob na skladě při využití různých metod ocenění při vyskladnění	43

Tabulka 19: Rozdělení středisek podniku dle evidence	46
Tabulka 20: Zobrazení změny na účtu opravných položek.....	50
Tabulka 21: Struktura zásob společnosti v letech 2019-2021 (v tis. Kč a v %)	51
Tabulka 22: Příjem a výdej tepelných čerpadel v letech 2021 a 2022	54

Seznam grafů

Graf 1: Zastoupení zásob na celkových aktivech (v netto hodnotě) v letech 2019-2021	30
Graf 2: Vývoj významných položek v letech 2019, 2020, 2021	32
Graf 3: Struktura tržeb společnosti XYZ s.r.o. v roce 2021	32
Graf 4: Náklady na spotřebu při využití různých metod ocenění při vyskladnění v roce 2021 a 2022	53
Graf 5: Stav zásob na skladě při využití různých metod ocenění při vyskladnění v roce 2021 a 2022	53
Graf 6: Vývoj pořizovací ceny tepelných čerpadel v letech 2021, 2022	54

IV. Seznam příloh

Příloha 1: Ukázka výpočtu ceny vyskladnění u váženého aritmetického průměru proměnlivého.....	64
Příloha 2: Ukázka výpočtu ceny vyskladnění u váženého aritmetického průměru periodického	64

V. Seznam použitých zkratek

apod. – a podobně

atd. – a tak dále

č. – číslo

ČB – České Budějovice

DPH – daň z přidané hodnoty

FIFO – First In, First Out

Kč – Koruna česká

ks – kus

LIFO – Last In First Out

např. – například

poč. – počátku

s.r.o. – společnost s ručením omezeným

Sb. – sbírky

tis. – tisíc

tzv. – takzvaně

VII. Přílohy

Příloha 1: Ukázka výpočtu ceny vyskladnění u váženého aritmetického průměru proměnlivého

Období (2021)	Výpočet	Cena vyskladnění (Kč)
16.03	112 484 / 1	112 484
06.09	112 484 / 1	112 484
07.09	337 452 / 3	112 484
30.09	357 736 / 3	119 245
15.11	112 484 / 1	112 484

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů společnosti XYZ s.r.o.

Příloha 2: Ukázka výpočtu ceny vyskladnění u váženého aritmetického průměru periodického

Období (2021)	Výpočet	Cena vyskladnění (Kč)
březen–září	112 484 / 1	112 484
říjen	$(112\,484 + 224\,968 + 132\,768) / (1+2+1)$	117 555
listopad	357 736 / 3	119 245
prosinec	$(122\,626 + 112\,484) / (1+1)$	117 555
leden (2022)	115 865 / 1	115 865

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů společnosti XYZ s.r.o.